

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตรศึกษา)

ปริญญา

คหกรรมศาสตรศึกษา

อาชีวศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

Opinions of Administrators, Teachers, and Grade 9 Students towards Instructional Design of Work Experiences and Technology of Learning in Basic Education Commission under the Bangkok Metropolis

นามผู้วิจัย นางสาวชลิตา แกลงกิจ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤมล ศราษพันธุ์, ศศ.ด.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชีพสุมน รังสยาธร, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ออบเชย วงศ์ทอง, วท.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์พีรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

Opinions of Administrators, Teachers, and Grade 9 Students towards Instructional Design of
Work Experiences and Technology of Learning in Basic Education Commission under
the Bangkok Metropolis

โดย

นางสาวชลิตา แถลงกิจ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)

พ.ศ. 2551

ชลิตา แกลงกิจ 2551: ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตรศึกษา) ภาควิชาอาชีพศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤมล ศราษพันธุ์, ศศ.ด. 162 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา 1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารจำนวน 199 คน ครูจำนวน 204 คน และนักเรียนจำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะพื้นฐานดังนี้ ผู้บริหารมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ครู และนักเรียนมากกว่าสามในห้าเป็นเพศหญิง ผู้บริหารมีอายุเฉลี่ย 50.35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ผู้บริหารมากกว่าครึ่งเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูมีอายุเฉลี่ย 47.76 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารเห็นด้วยมากที่สุดกับการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ตามลำดับ คือ การวัดและประเมินผล การวางแผนการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อการสอน ส่วนครูเห็นด้วยมากที่สุด กับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล 2) ครูเห็นด้วยมากที่สุด กับการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน ตามลำดับคือ การวางแผนการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) นักเรียนชอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า 1) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ใน 4 ด้านคือ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Chalida Thalaengkij 2008: Opinions of Administrators, Teachers, and Grade 9 Students towards Instructional Design of Work Experiences and Technology of Learning in Basic Education Commission under the Bangkok Metropolis. Master of Arts (Home Economics Education), Major Field: Home Economics Education, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Narumon Saratapun, Ph.D. 162 pages.

The purposes of this study were to investigate 1) the opinions of administrators, teachers, and grade 9 students towards instructional design of work experiences and technology of learning; and 2) the comparison of administrators' and teachers' opinions towards instructional design of work experiences and technology of learning in basic education commission under the Bangkok Metropolis. Data were collected, using questionnaires, from 199 sampled administrators, 204 sampled teachers and 400 sampled students. The percentage, mean, standard deviation and t – test were used to analyze data. The samples' general characteristics were as follows: More than half of the administrators were female with average age of 50.35 years, held bachelor and higher degrees. More than half of the administrators attained workshop concerning work experiences and technology of learning. More than three out of five of the teachers were female with average age of 47.76 years, held bachelor degree. Most of the teachers had been trained in work experiences and technology of learning workshop. More than three out of five of the students were female.

The results were as follows: 1) Administrators agreed with instructional design of work experiences and technology regarding planning, the management of activities, the management of atmosphere, material and aid usage, and measurement and evaluation at the highest level, whereas teachers indicated the instructional design at the highest level on the management of atmosphere and measurement and evaluation, respectively; 2) Teachers agreed with the instructional design at the high level in rank order as planning, the management of activities, and material and aid usage; and 3) Students satisfied with instructional activities managed by their teachers.

The hypothesis testing revealed that: 1) Administrators' opinions on the planning, the management of activities, , the management of atmosphere, and measurement and evaluation differed significantly from that of teachers at the .001 level; 2) Administrators and teachers' opinions towards material and aid usage were significantly different at the .01 level; 3) Administrators' and teachers' opinions on instructional design of work experiences and technology were significantly different at the .001 level.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ศราทธพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาอบรมสั่งสอน และได้สละเวลาอันมีค่าด้วยความเอาใจใส่ แนะนำช่วยเหลือในการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชีพสุมน รังสยาธร กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และรองศาสตราจารย์ ออบเชย วงศ์ทอง กรรมการที่ปรึกษาวิชารอง ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน รวมถึงให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ ดร.วารุณี ถิ่นโชคดี ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้กำลังใจรวมถึงคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเสมอ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศึกษา และสาขาคหกรรมศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้อันเป็นประโยชน์ยิ่ง แล้วยังสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าหรือประโยชน์อันพึงมี จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ และความปรารถนาดีของคุณยาย คุณแม่ คุณน้า คุณป้า และคณาจารย์ ที่ช่วยอบรมสั่งสอนและส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้รับการศึกษา และขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ชลิดา แถลงกิจ

กันยายน 2551

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	5
ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	5
จุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	6
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	14
การจัดทำแผนการเรียนรู้	14
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	21
การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	26
การเลือกวิธีการสอน	28
การใช้สื่อการเรียนการสอน	31
การวัดและประเมินผล	35
สมมติฐานการในการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	46
ผลการวิจัย	46
ข้อวิจารณ์	98
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย	111
ข้อเสนอแนะ	115
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	119
ภาคผนวก	128
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์	131
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	140
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	144
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร	50
2	ข้อมูลพื้นฐานของครู	58
3	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน	62
4	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้	65
5	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	68
6	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	71
7	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการการใช้สื่อการสอน	73
8	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล	75
9	ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นเรียนของครู	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้	84
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	88
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	91
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน	93
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล	96
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวม	97

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้แนวทางสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545) กระบวนการทางการศึกษาสร้างผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามหรือทำให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านหรือกล่าวได้ว่า การศึกษาพัฒนามนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) การได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ จะช่วยให้พลเมืองนำความรู้ที่ได้ รับไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นวลจันทร์ พิกุลแก้ว, 2534)

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการศึกษาในประเทศไทยนั้นได้มีการพัฒนาเรื่อยมา เพื่อให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา และเริ่มมีแนวทางปรากฏที่ชัดเจนขึ้นเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายรองรับ และเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ (กรมวิชาการ, 2545ก) ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546) จึงมีคำสั่งจากกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ในโรงเรียนนอกร่าง และโรงเรียนเครือข่าย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และใช้ในโรงเรียนทั่วไปตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 นี้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ และเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) โดยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นเป็นช่วงการศึกษาภาคบังคับจัดหลักสูตรเป็นรายปี ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จะจัดการศึกษาเป็นหน่วยกิต โดยการแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ช่วงชั้นคือ ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 และช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545) ซึ่งในช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 เป็นช่วงที่นำทางการศึกษา

โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นระดับขั้นสุดท้ายของการศึกษามัธยมศึกษา และยังเป็นระดับขั้นที่ได้ผ่านการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้แบบใหม่มาบ้างแล้ว อีกทั้งผู้เรียนในระดับชั้นนี้ยังสามารถเลือกที่จะศึกษาต่อทางสายอาชีพ หรือทางสายสามัญได้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันมากที่สุดก็คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ในด้านการงาน ทักษะ กระบวนการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต หรือใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อได้ โดยจุดมุ่งหมายของการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีนี้ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถเกี่ยวกับงาน อาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน การจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาไทย และเทคโนโลยีสากลมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสม คุ่มค่าและมีศีลธรรม คุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่สามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546) จะเห็นได้ว่าจากจุดมุ่งหมายนั้นไม่เพียงแต่จะเน้นในด้านทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ เท่านั้น ยังเน้นการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรมและจริยธรรมอีกด้วย แต่จากการศึกษาการใช้หลักสูตรจากอาจารย์ผู้สอนวิชาในกลุ่มนี้ (กรณิศา ตันศิริ, 2548; ดวงใจ คุณะจันทร์, 2548; พรรณี แก้วทิพย์เนตร์, 2548) พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลายด้าน เช่น หลักสูตรเป็นหลักสูตรใหม่ยังมีแนวทางที่ไม่ชัดเจน การกำหนดแผนการเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นไปได้ยาก ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน จากนักเรียน จากการเตรียมการ การติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมกับชุมชน และปัญหาจากหน่วยงานที่สนับสนุน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ก่อให้เกิดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัด และการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยียังเป็นกลุ่มใหม่ที่ยังไม่มีผู้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความต้องการของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ คือ

1. หน่วยงานนิเทศก์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดอบรมครู – อาจารย์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้เหมาะสมและสนองตอบตามเป้าหมายของหลักสูตร
2. ผู้บริหาร และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผู้บริหาร ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 เท่านั้น

นิยามศัพท์

“ผู้บริหาร” หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุนและให้กำลังใจครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร

“ครู” หมายถึง ครูผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการวางแผนการสอน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนให้คำปรึกษาและคำแนะนำ แก่ผู้เรียนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

“นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

“การจัดการเรียนการสอน” หมายถึง วิธีการ กระบวนการ หรือรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดสาระการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การเลือกวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินผล โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

“กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี” หมายถึง กลุ่มสาระหนึ่งตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดขึ้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วยวิชา งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ งานช่าง งานธุรกิจ รวมถึงงานคอมพิวเตอร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

เพื่อเป็นความรู้ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยครอบคลุมในเรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคม รวมไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถรวมถึงคุณงามความดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีทักษะในการทำงานและการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองและสามารถทำงานและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย งานหรือหัวข้อเรื่องตามสภาพจริง และจะต้องบูรณาการความรู้ให้เป็นความสามารถ โดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543) เพื่อให้เกิดคุณงาม ความดีขึ้นในจิตใจ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เน้นการทำงาน กระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งการสร้าง การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดย

กำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มเป็น “การเรียนรู้ที่ยืดการทำงานและการแก้ปัญหาเป็นสำคัญบนพื้นฐานของการใช้หลักการและทฤษฎีเป็นหลักในการทำงาน และการแก้ปัญหา” (กรมวิชาการ, 2545ก)

จุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546) โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ
2. มีทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ การจัดการ การแสวงหาความรู้ เลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน สามารถทำงานอย่างมีกลยุทธ์ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่
3. มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ซын อดทน รักการทำงาน ประหยัด อดออม ตรงต่อเวลา เอื้อเฟื้อ เสียสละและมีวินัยในการทำงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

จะเห็นได้ว่าจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนวิชาในกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ (กรมวิชาการ, 2533) ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตให้เกิดความสงบสุขทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
2. ให้เข้าใจสภาพปัญหา ความเปลี่ยนแปลง สามารถแสวงหาความรู้ ปรับตัว และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับภาวะของท้องถิ่นบ้านเมืองและโลก
3. ให้มีความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีวินัยมุ่งมั่นในการทำงาน

4. ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน และชื่นชมผลงานที่ทำ
5. ให้มีหลักในการทำงาน ทั้งทางอิสระ และที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น
6. ให้รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยนิยมชมชอบและสนับสนุนการใช้สินค้าไทย

จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ นั้นจะออกเป็นลักษณะกว้าง ๆ ให้เข้าใจถึงความคิดรวบยอด ซึ่งจุดมุ่งหมายที่แท้จริงหลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จะต้องมีความสามารถ (กรมวิชาการ, 2545ก) ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

สามารถช่วยเหลือตนเองด้วยการทำงานในกิจวัตรประจำวัน ช่วยเหลืองานในครอบครัวใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานได้ สามารถคิด และสร้างสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างง่าย ๆ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม ใช้พลังงานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างประหยัด

ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำงานอย่างมีขั้นตอน มีทักษะในการจัดการ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน เลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับงาน สามารถคิด ออกแบบ สร้าง ดัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันง่าย ๆ ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม อดทน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

มีทักษะการทำงานอาชีพสุจริต มีทักษะการจัดการ ทำงานอย่างเป็นระบบและมีกลยุทธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าของการงานอาชีพสุจริต เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับงานและอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม สามารถคิด ออกแบบ สร้างและพัฒนา

ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ในการทำงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม มุ่งมั่น อดทน ใช้พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

มีทักษะการทำงานอาชีพสุจริต มีทักษะการจัดการ ทำงานอย่างเป็นระบบและมีกลยุทธ์ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าของงานอาชีพสุจริต เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เลือกใช้และประยุกต์เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสม ถูกต้องและมีคุณธรรม สามารถคิด ออกแบบ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม มุ่งมั่น อดทน เอื้อเฟื้อ เสียสละ ใช้พลังงาน ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และถูกวิธี

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า หลักสูตรจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถเกี่ยวกับงานอาชีพเทคโนโลยีมีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาไทย และเทคโนโลยีสากลมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ้มค่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงผลงานและกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (2546: 17) ได้แบ่งสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีออกเป็น 5 สาระ คือ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระที่เกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวันทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคม ที่ว่าด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ ซึ่งหมายความว่า สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนครบทั้ง 5 งานภายในเวลา 3 ปี ของแต่ละช่วงชั้น จะขาดงานใดงานหนึ่งไม่ได้

ก่อนการปฏิรูปการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดยะลา (2539 อ้างถึงใน คมขำ นิเมสุวรรณ, 2545: 12) ได้กล่าวถึงงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานช่าง

งานประดิษฐ์ และงานอาชีพอื่น ๆ ซึ่งงานเหล่านี้จะเป็นงานที่เชื่อมโยงไปสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 2 ที่ดังนี้

สาระที่ 2 การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักการ คุณค่า ประโยชน์ของการประกอบอาชีพสุจริต ตลอดจนแนวทางในการประกอบอาชีพ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยการนำความรู้มาใช้ในกระบวนการเทคโนโลยีสร้างและใช้สิ่งของ เครื่องใช้ วิธีการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาความรู้ การสืบค้น การใช้ข้อมูลสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและครอบครัว และการอาชีพ

จากที่กล่าวมาสาระทั้ง 5 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้น จะเป็นการบูรณาการซึ่งกันและกัน ซึ่ง สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 54) ได้กล่าวถึงการบูรณาการว่า “...การบูรณาการเป็นการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงผสมผสานหลอมรวมความรู้เข้าด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชา...” ซึ่งสอดคล้องกับชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2542: 1) ที่กล่าวว่า “...ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดให้เด็กได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง...” ในทำนองเดียวกัน สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2549: 3) กล่าวว่า “...การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ทักษะและเจตคติไปสร้างงาน แก้ปัญหา และใช้ในชีวิตประจำวันได้...” การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนั้นเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิม และประสบการณ์ใหม่ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา การแสวงหาความรู้แบบต่าง ๆ (มณีวรรณ จิตธรรมมา, 2545) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ และกำหนดหัวข้อรวมถึงวิธีที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2549)

ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550) ให้เข้ากับชีวิตจริง และสามารถปรับตัวให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไปได้ (อังคณา ตุงคะสมิท, 2547) รูปแบบการบูรณาการที่นำมาใช้ในการสอนมีดังนี้

การบูรณาการในกลุ่มวิชาเดียวกัน โดยนำเนื้อหาในวิชาเดียวกันมาเรียนรู้อย่างประสมกลมกลืนสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม การบูรณาการแบบนี้เหมาะสำหรับการเจาะลึกเนื้อหา หรือทักษะในวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ ผู้สอนต้องวิเคราะห์เนื้อหาของวิชานั้นนำมาจัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน โดยเน้นความรู้ที่ได้รับในลักษณะองค์รวมของวิชานั้น (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547: 68)

การบูรณาการแบบสอดแทรก (ผู้สอนคนเดียว) เป็นการบูรณาการโดยยึดวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกน แล้วนำเนื้อหาในวิชาอื่นมาสอดแทรกในเนื้อหา หรือกิจกรรมหลักตามความเหมาะสม เช่น เมื่อสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหลักแล้ว หากมีเรื่องที่สามารถเชื่อมโยงไปยังวิชาอื่น ๆ ได้ก็นำความรู้ที่สอดแทรกไว้ในเรื่องที่สอนด้วย (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547) ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมจากกลุ่มสาระอื่นมาใช้ เพื่อให้เกิดการถ่ายโยงความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนนั้น และสามารถพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น

การบูรณาการแบบคู่ขนาน (ผู้สอน 2 คนขึ้นไป) ผู้สอนแต่ละวิชาร่วมกันวางแผน กำหนดทิศทาง และหัวข้อให้เป็นเรื่องเดียวกัน แต่ต่างคนต่างจัดเนื้อหาและกิจกรรมในวิชาของตนเอง ให้อยู่ในกรอบหรือทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ (นิคม อุตมะ, 2544) การสอนในลักษณะนี้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากครูแต่ละคนในหัวเรื่องของการเรียนเป็นเรื่องเดียวกัน แต่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละวิชาเชื่อมโยงกันและกัน

การบูรณาการแบบสหวิทยาการ (ผู้สอนหลายคน) เป็นการนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ (วัฒนา เกลี้ยงเหนือ, 2549) โดยผู้สอนต่างคนต่างสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ แต่วางแผนการสอนร่วมกันในการให้งาน หรือโครงการที่มีหัวเรื่อง แนวคิด หรือความคิดรวบยอด และปัญหาเดียวกัน แล้วแยกกันประเมินผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาของตน การเรียนการสอนลักษณะนี้ผู้สอนและผู้เรียนมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน สนับสนุนการทำงานร่วมกันของทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทำให้เห็นความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2549)

การบูรณาการแบบโครงการ คือการที่ผู้เรียนและครูร่วมกันสร้างสรรค์โครงการ หรือชิ้นงานร่วมกัน โดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมงด้วยการนำเอาสาระของวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สอนเคยแยกกันสอนมารวม

เป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน (นิรนาม, 2549) ซึ่งการสอนแบบบูรณาการลักษณะนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการทำงานร่วมกันและรักการทำงาน (มณีวรรณ จิตธรรมมา, 2545)

การบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ การที่ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ จะมาร่วมกันสอน ร่วมกันวางแผนกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและปัญหาเดียวกันโดยการกำหนดหัวข้อ เวลาและผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความชำนาญในหัวข้อเรื่องนั้น ๆ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2549) ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์สร้างสรรค์ชิ้นงานได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 สาระ แต่ละสาระมีมาตรฐานการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2545ก) ดังนี้

สาระที่ 1 : การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 : เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ง 1.2 : มีทักษะ กระบวนการทำงาน และการจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่องาน

สาระที่ 2 : การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 : เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ 3 : การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 3.1 : เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของเทคโนโลยีใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จิตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบ สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการเชิงกลยุทธ์ตาม กระบวนการเทคโนโลยี สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อ ชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของงานและอาชีพ

สาระที่ 4 : เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐาน ง 4.1 : เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม

สาระที่ 5 : เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน ง 5.1 : ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การสร้างอาชีพที่สุจริตอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และมีความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ 12 ปี โดยการจัดสาระการเรียนรู้ต้องจัดเป็น 5 สาระและทั้ง 5 สาระนี้ก็ต้องจัดให้มีในแต่ละช่วงชั้นด้วย ยกเว้นช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ไม่ต้องจัดสาระที่ 2 การอาชีพ เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ไม่ได้กำหนดไว้ และสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว แต่ละช่วงชั้นต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทั้ง 5 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ ซึ่งในงานธุรกิจนั้นได้รวมงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เข้าไว้ด้วยกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ในการจัดสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้นต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 มาตราที่ 24 (สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2546) ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตรงตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาของ พระราชบัญญัติ การศึกษา 2542 นั้นจะต้องมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้หาความรู้ให้ผู้เรียนมาเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (โศภนา บุญยะกลิ่นพ, 2544) โดยผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545) ไม่เพียงแต่จะพัฒนาทางด้านสติปัญญาเท่านั้น การที่ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองยังเป็นการพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และยังเป็นการพัฒนาทางด้านอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพ ทำประโยชน์ให้แก่สังคมและส่วนรวม (สมศักดิ์ สินธุระเวชณี, 2543) และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในทำนองเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539) ได้กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ในช่วงปี 2540 – 2544 ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรมุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน แต่ละระดับให้ได้มากที่สุด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถ และทักษะที่ดีตลอดจนมีระเบียบวินัย และคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้สอนควรคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนให้ชั้นต่าง ๆ ให้เหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดทำแผนการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน โดยให้ผู้สอนปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและต้องเป็นไปแบบบูรณาการ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536: 71) ได้กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตร ทั้งในด้านจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหาสาระ โดยเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน วิธีวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาไว้ให้ผู้สอนเลือกใช้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม

วีไลวรรณ ตรีศรีชนะมารา (2538: 27) กล่าวว่า แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นเครื่องมือ สำคัญที่ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอน แผนการสอนหรือคู่มือครูจะบอกถึงความคิดรวบยอด หลักการ จุดประสงค์ คุณสมบัติที่ต้องการเน้นเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล

ชัยพร วงศ์วรรณ (2547: 61) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นรายคาบหรือชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (2547: 1) กล่าวว่า แผนการสอน คือ แผนการหรือโครงการที่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรในรายวิชาที่ต้องการสอนตลอดภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา โดยมีการนำมาสร้างเป็นแผนการหรือแผนกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดเน้นของการเรียนรู้สู่จุดหมายของหลักสูตร

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 2) ได้กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นแนวดำเนินการ และวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีส่วนสำคัญประกอบด้วย จุดประสงค์

การเรียนรู้ เนื้อหา (สาระการเรียนรู้) วิธีการจัดกิจกรรม (กระบวนการเรียนรู้) สื่อการเรียนรู้ (แหล่งการเรียนรู้) และการประเมินผลผู้เรียน (กระบวนการวัดและประเมินผล)

สมศักดิ์ ปรีบูรณ์ (2548) กล่าวว่า แผนการสอนเป็นการเตรียมการ เพื่อให้ครูทำการสอนได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย วิธีการและเทคนิคที่จะนำสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้แผนการสอนยังเป็นหลักฐานการสอนและเป็นแนวทางการสอนอย่างดีของครู

ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน คือ แนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจะต้องพิจารณาจัดทำแผนการสอนเอาไว้ให้เป็นแนวทางดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย การวางแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสูงสุดเสมอ (กรมวิชาการ, 2545ก: 6) การวางแผนการสอนมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว แผนการสอนระยะสั้น จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง ส่วนแผนระยะยาวจะกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนไว้ทั้งรายภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา (คมขำ นิรมสุวรรณ, 2545ก) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรใหม่มีลักษณะ (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547) ดังนี้

1. ไม่กำหนดรูปแบบแน่นอนตายตัว ยืดความเหมาะสม สะดวก ชัดเจน
2. มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน ตามที่กรมวิชาการกำหนด
3. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียนที่จะได้พัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ
4. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องต่อเนื่องสัมพันธ์กันถูกต้องตามหลักการ
5. ควรใช้การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชื่อมโยงกับสาระวิชาอื่น ๆ บ้างตามความเหมาะสม
6. แผนการจัดการเรียนรู้จะยึดเรื่องเป็นหลัก ดังนั้นในแต่ละแผนสามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม จึงไม่จำเป็นต้องเป็นแผนรายชั่วโมง

7. แผนการจัดการเรียนรู้จะเน้นการนำเสนอในรูปแบบการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน มากกว่าการสอนของครู

8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกระบวนการการเรียนการสอนควรใช้วิธีที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการกลุ่มควบคู่กับการเน้นคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นอกจากนี้ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2545: 61 - 63) ได้ขยายความแต่ ละหัวข้อของการจัดทำแผนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องครบถ้วน ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

2. วิเคราะห์สาระที่เรียนรู้ โดย

- เลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
- สาระที่เรียนรู้ต้องมีความเที่ยงตรง ปฏิบัติได้จริง ทันสมัย และเป็นตัวแทนของความรู้
- มีความสำคัญทั้งในแนวกว้างและในแนวลึก
- มีความน่าสนใจสำหรับผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ง่าย
- จัดสาระที่เรียนรู้ให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีความต่อเนื่อง
- จัดสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกลุ่มวิชาอื่น ๆ

3. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- เลือกวิธีการนำเข้าสู่การเรียน

- เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ว่ามุ่งไปในทิศทางใด
- ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกัน
- ควรเน้นกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีมมากกว่าทำตามลำพัง
- กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้
- กิจกรรมที่ปฏิบัติควรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตจริง
- กิจกรรมที่ปฏิบัติมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนและถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ ๆ พร้อมทั้งทำให้เกิดความจำระยะยาว
- ตรวจสอบความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนสรุปทั้งส่งเสริมให้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้และที่จะเรียนต่อไป

4. วิเคราะห์กระบวนการวัดและประเมินผล วิธีการวัดและการประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เลือกใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น แปลผลการวัดและการประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง

5. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ ให้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น จากระบบชาติ ความงาม ความจริง ความดี จินตนาการ เครือข่ายต่าง ๆ

6. บันทึก ให้มีการบันทึกไว้ หากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดได้ พร้อมเหตุผลประกอบหรือบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ

เมื่อได้หลักในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ในการจัดทำแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545)

1. ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ทั้งหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับเนื้อหาวิชานั้น ๆ ในลักษณะจุดประสงค์ปลายทางที่ควรเกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อได้เรียนวิชานั้นจนครบถ้วนแล้ว
3. เขียนโครงสร้างของวิชาที่จะสอนทั้งวิชา โดยกำหนดส่วนประกอบคือ
 - 3.1 หัวข้อย่อย ๆ อาศัยจากเนื้อหาวิชาที่อ่านจากคำอธิบายรายวิชาและหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ
 - 3.2 จำนวนคาบที่ควรใช้ในการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องย่อย อาศัยการคำนวณจากจำนวนคาบที่มีจริงตลอดภาคเรียนตามกำหนดของหลักสูตร และพิจารณาน้ำหนักของปริมาณเรื่องราวที่จะกล่าวถึงในข้อเรื่องนั้น ๆ
 - 3.3 สาระสำคัญที่เน้นถึงความคิดรวบยอดหรือหลักการหรือทักษะหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเรียนแต่ละหัวเรื่องนั้น
 - 3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะจุดประสงค์นำทางประกอบหัวข้อเรื่องย่อย ๆ แต่ละข้อ
4. สร้างแผนการสอนโดยหยิบยกหัวข้อเรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้มาทำแผนการสอน

นอกจากนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา (2539 อ้างถึงใน คมขำ นิม สุวรรณ, 2545: 20) เสนอแนะว่า ก่อนที่ผู้สอนจะทำแผนการสอนนั้นผู้สอนควรศึกษาสิ่งต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างอัตราเวลาเรียน การประเมินผล จุดประสงค์เฉพาะ และคำอธิบายรายวิชา ซึ่งได้กล่าวถึง เนื้อหาหรือประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนจุดประสงค์ของการเรียนรู้ วิชาที่ครูจะสอนในแต่ละรายวิชา
 2. ศึกษาคู่มือหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการสอน คู่มือครู แผนการสอนหรือประมวลการสอนที่เป็นหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้เข้าใจจุดเน้น เข้าใจบทบาทของผู้บริหารและครูผู้สอน เข้าใจกระบวนการพื้นฐาน เช่น กระบวนการคิด วิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทำงาน เป็นต้น
 3. ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร โดยเฉพาะเนื้อหา และจุดประสงค์รายวิชา เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการวางแผนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อมากำหนดหัวข้อ เนื้อหาย่อย อาจทำเป็นระยะยาว เช่น ตลอดปีการศึกษา ตลอดภาคเรียนหรือเป็นระยะสั้น เช่น รายคาบ รายชั่วโมง รายสัปดาห์หรือรายเดือน ประโยชน์ของการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรนั้น จะช่วยให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตามหลักสูตร และตาม กำหนดเวลา
 4. ศึกษาตัวอย่างแนวทางการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน หัวข้อที่ ควรพิจารณา ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหัวข้อ ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการประเมินผล ผู้สอนอาจนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเวลาที่จัดไว้ในตารางเรียนของแต่ละวัน แต่ละ สัปดาห์ได้ เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน
 5. จัดทำแผนการสอน ในการจัดทำแผนการสอน ผู้สอนควรเขียนเฉพาะหัวข้อสำคัญ ๆ เป็นการ สรุปสาระสำคัญ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ถ้าผู้สอนมีข้อมูลยังไม่เพียงพอ สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ หรือหนังสือเรียน ตำราอ้างอิงต่าง ๆ รวมถึงข้อสอบสำหรับวัดผลและประเมินผลผู้เรียน เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนการสอนได้
- แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางใน การจัดประสบการณ์เรียนรู้จากที่หลักสูตรกำหนดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ไว้มาออกแบบ และวางแผน ดำเนินกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สอดคล้องกับหลักสูตร ผู้สอนจึงไม่ควรละเลย และมองข้ามความสำคัญของแผนการสอน แม้ว่าจะมีประสบการณ์การสอนมากมายเพียงใดก็ตาม เพราะผู้เรียนแต่ละ คนมีความแตกต่างกัน แผนการสอนที่ดีควรตอบคำถาม (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545) ดังนี้

1. ในการสอนเรื่องนั้นต้องการให้นักเรียนบังเกิดคุณสมบัติอะไร นั่นคือจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องชัดเจน
2. นักเรียนต้องทำอะไรบ้างจึงจะบรรลุผล นั่นคือกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนตามจุดประสงค์ได้จริง
3. ผู้สอนจะต้องมีบทบาทอย่างไร นั่นคือพฤติกรรมผู้สอนในการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนไว้ชัดเจน
4. จะใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไรช่วยบ้างและมีวิธีการใช้อย่างไร นั่นคือกำหนดสื่อและอุปกรณ์การเรียนให้ชัดเจน
5. การวัดผลต้องชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543: 3) ได้กล่าวถึงแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่ดี ว่าควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ

1. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นคอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

ดังนั้นการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดเรียนรู้เป็นงานในหน้าที่ ที่ครูผู้สอนทุกคนจำเป็นต้องทำ โดยกำหนดขอบข่ายสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่คาดหวัง (กรม

วิชาการ กระบวนการศึกษาศึกษา, 2535) และควรพัฒนาแผนการเรียนรู้ หรือแผนการสอนให้มีคุณภาพเหมาะสม และสามารถนำไปสู่การประเมินผลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ชี้บอกให้รู้ว่าผู้เรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างไร การกำหนด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มักระบุในแผนการสอนของแต่ละวิชา การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา (เสาวพร เมืองแก้ว, 2538) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงปรารถนา (สมศักดิ์ ปรีประฤษ, 2548) ทั้งนี้การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล (คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, 2546) และ กิจกรรมนั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว โดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ (ยุวดี เปรมวิชัย, 2550) ระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการออกแบบการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียน การสอนไม่ว่าในระดับใดก็ตามจึงต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ (พินิจ พันธุ์ชื่น, 2550) ดังนั้นผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ จึงจะสามารถออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ที่ดีที่สุด (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ Dewey (1917 อ้างถึงใน ทรรษานิลวิเชียร, 2545) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ที่มีคุณค่าอัน ประกอบด้วย การปฏิบัติจริง การหาความรู้และการแก้ปัญหา จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ศักยภาพของตน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

นอกจากนี้ Hari (2007) ได้กล่าวถึง การออกแบบการเรียนการสอน คือการพัฒนา รูปแบบการเรียน การสอนโดยใช้หลักการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ระบบ การเรียนการสอนและจุดประสงค์ (Sara, 2007) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการ รวมถึง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทดสอบ การประเมินผลการสอนและ กิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 166) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. นำเสนอกิจกรรมในลักษณะของกระบวนการ คือมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่เป็นระบบสอดคล้องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ครบทุกข้อ
3. ควรมีการนำ – การสอน – การสรุป อย่างเป็นระบบ
4. จัดกิจกรรมโดยผู้เรียนสำคัญ (นักเรียนเป็นผู้กระทำและปฏิบัติได้จริง) เน้นกิจกรรมที่แปลกใหม่ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียน
5. การเขียนขั้นตอนการทำกิจกรรมต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนคือ ทำอะไร ทำอย่างไร เพื่ออะไร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ด้วย
6. การเนบรายละเอียดของกิจกรรมในภาคผนวก ในขั้นกิจกรรมต้องกล่าวโยงไว้ให้ชัดเจน นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546: 2) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้
 - 6.1 มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
 - 6.2 จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน และวัฒนธรรมที่ดำรง
 - 6.3 บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกสนานกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - 6.4 ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
 - 6.5 จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
 - 6.6 มีการกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีทัศน์และเป้าหมาย ของสถานศึกษา

6.7 ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

6.8 ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

6.9 มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่ง วีระเดช เชื้อนาม (2550) ได้เสนอแนวคิดที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดี ๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย และระดับความสนใจของผู้เรียน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ซึ่งก็คือการจัดกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียน ให้เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ง่ายหรือยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไปผู้เรียนก็เกิดความท้อที่จะคิด ดังนั้นครูจะต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม (social participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม

ต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (emotional participation) คือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

นอกจากนี้ อารมณ์ ใจเที่ยง (2546: 11) ได้กล่าวว่า การสอนในลักษณะใดก็ตามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นการสอนที่ดีทั้งสิ้น ซึ่งลักษณะการสอนที่ดี มีดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีครบองค์ประกอบของการสอน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล
2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านเจตคติ และด้านทักษะ
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหาและกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การสอนโดยให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ได้รู้จักแสวงหาความรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อมดีกว่าวิธีการสอนโดยการบอกความรู้ให้ หรือสาธิตให้ดูเพียงอย่างเดียว

7. เป็นการสอนที่สร้างความสนใจผู้เรียน เช่น การใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ ใช้วิธีการสอนที่แปลกใหม่ หลากหลายรูปแบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Learning by doing) ได้ทดลอง ได้คิดค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยตนเอง
8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ
9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การให้คำชม การจูงใจ ปล่อยให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นภายใน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน
10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกัน ได้ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม สิ่งเหล่านี้จะเป็นการปูพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ
11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ คือ มีลำดับขั้นตอนการสอนที่ไม่สับสน
12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการเรียน ซึ่งการวัดผลประเมินผลจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และวัดผลสำเร็จของผู้สอน
13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิถียุทธศาสตร์ความเป็นครู คือ สอนด้วยความตั้งใจ เต็มใจ มั่นใจ ถ้าผู้สอนมีความรู้สึกดีต่อผู้เรียนและต่ออาชีพ ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเรียนด้วยความศรัทธา ด้วยความสุข และด้วยความตั้งใจ เช่นกัน

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 กลุ่มคือ ครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการเรียนการสอน คุณภาพของการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับศักยภาพการสอนของครู ส่วนผู้บริหารจะเป็นผู้ควบคุมดูแล และให้การสนับสนุนต่อการปฏิบัติการสอนของครู (ปนัดดา บุญตานนท์, 2545) การจัดการเรียนการสอนนั้นก็มีกระบวนการ และวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา ความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขณะขึ้นควรเลือกใช้รูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง (ถวัลย์ มาศจรัส, ณิชนนท์ ประสงค์ และ อภรณ์ หนิมสุข 2546) ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถปฏิบัติได้จริง กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็น

องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดกิจกรรมต้องจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และสามารถประเมินผลได้

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งหมายรวมถึงการจัดสภาพห้องเรียนโดยการนำสื่อการสอน ผลงานนักเรียน มาจัดในชั้นเรียน (ลักษณะขณา โพธิ์ศรี, 2542) ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความสุขกับการเรียน (คมขำ นิมสุวรรณ, 2545ก) รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นต้องมีบรรยากาศของความร่วมมือ ร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็นมิตร จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์ (จิรภรณ์ มั่นเศรษฐวิทย์, 2548: 32)

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้การเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น ห้องเรียนที่ไม่คับแคบจนเกินไป ทำให้นักเรียน เกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม
2. ช่วยสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่สะอาด ที่จัดโต๊ะเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบ ที่มีความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ต่อกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รู้ตัว
3. ช่วยสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น มีแสงสว่างเหมาะสม มีที่นั่งไม่ใกล้กระดานดำ จนเกินไป มีขนาดโต๊ะเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัย รูปร่างของนักเรียน ฯลฯ
4. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจในบทเรียนมากขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการ การ จัดป้ายนิเทศ การตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของนักเรียน
5. ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การฝึกให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การฝึกให้มี อภัยภัยไม่ตรีในการอยู่ร่วมกัน ฯลฯ
6. ช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน เพราะในชั้นเรียนมีครูที่เข้าใจนักเรียน ให้ ความเมตตาเอื้ออารีต่อนักเรียน และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

นอกจากนี้บรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิด เป็นเรื่องสำคัญที่จะกระตุ้นความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น ความถนัดของเด็กแต่ละระดับ ซึ่งกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ชลบุรีเขต 3 (2548) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิด โดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ด้านดังนี้

1. การจัดบรรยากาศด้านกายภาพ (Physical Climate) ควรเป็นบรรยากาศที่มองเห็นได้ สัมผัสได้ มีการจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและแปลกใหม่ น่าสนใจภายในห้องเรียน ครูผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันจัดห้องเรียนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีที่นั่งที่เหมาะสม สามารถเคลื่อนไหวได้สะดวก และไม่ควรมีเสียงรบกวนจากภายนอกขณะมีการเรียนการสอน

2. การจัดบรรยากาศด้านสมอง (Mental Climate) เป็นการจัดบรรยากาศที่ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรม การสอนที่ทำหาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในแบบการคิดแก้ปัญหา คิดหาเหตุผล คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น การคิดแปลกใหม่ และคิดจินตนาการ โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนนักเรียนในทุก ๆ ด้านเพื่อลดข้อจำกัดที่จะทำให้เกิดปัญหาสกัดกั้นต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. การจัดบรรยากาศด้านอารมณ์ (Emotional Climate) ผู้สอนเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในการสร้างบรรยากาศด้านอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศ ดังนี้

- 3.1 ให้ความไว้วางใจและสนับสนุนผลงานของผู้เรียน
- 3.2 ควรหลีกเลี่ยงการแข่งขันกัน เพราะจะทำให้ผู้เรียนคิดแบบยึดหยุ่นไม่ได้
- 3.3 มีการจัดบรรยากาศชั้นเรียนแบบเป็นกันเอง เน้นการเรียนจากความสนใจของผู้เรียน
- 3.4 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเคารพความคิดของผู้เรียน
- 3.5 ให้ความสนใจปัญหาของผู้เรียน
- 3.6 ไม่ยกตัวอย่างที่ดีเลิศเกินศักยภาพของผู้เรียน อาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้อแท้
- 3.7 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการของตนเอง มีการยกย่องชมเชย

3.8 ควรหลีกเลี่ยงการประเมินที่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองและประเมินร่วมกับผู้สอน

3.9 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามที่แปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนนั้น ต้องมีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพและด้านจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งบุคคลสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุขให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนนั้นคือ ผู้สอน

การเลือกวิธีการสอน

การเลือกวิธีการสอนจะส่งผลต่อการนำเนื้อหาไปใช้ให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้ วิธีการสอนหนึ่งอาจนำไปใช้กับรูปแบบการสอนหลายรูปแบบ การเลือกวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่งนั้นครู ผู้สอนจะต้องตระหนักว่าไม่มีการสอนใดที่ดีที่สุด การเลือกวิธีการสอนมีแนวคิดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ (ทรรษา นิลวิเชียร, 2545ก) ดังนี้

1. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีวิธีการเรียนรู้ที่ไม่เหมือนกันผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวิธีเรียน และให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

2. ไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุด การเลือกวิธีการสอนซึ่งมีหลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะเลือกวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหา

3. การปลูกฝังสาระด้านค่านิยม เจตคติ ความซาบซึ้ง การไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น ควรเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหาสาระ

4. สิ่งที่ส่งผลต่อการเลือกวิธีการสอน ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหา ครู ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา และสิ่งแวดล้อม

5. ใช้วิธีการสอนหลายวิธี เพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์หนึ่งข้อ เพื่อเพิ่มความเป็นไปได้ในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีจากวิธีการที่แตกต่างกัน

6. บทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนไปตามลักษณะวิธีการสอน

7. การใช้วิธีการสอนต่างกันส่งผลต่อการจัดกลุ่มผู้เรียน

8. การจัดห้องเรียนจะสอดคล้องกับวิธีการสอน ผู้เรียนควรรับรู้กฎ ข้อบังคับ ความรับผิดชอบและกระบวนการเรียน ส่วนผู้สอนอาจต้องเตรียมจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเสียใหม่

9. ผู้สอนควรวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของตัวเองเพื่อเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับความถนัด

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 45) ยังได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนี้

1. การเรียนรู้นั้น ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำมากกว่าผู้ถูกกระทำ และผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมนั้น

2. การเรียนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าผู้เรียนเข้าใจว่าตนเองกำลังเรียนอะไร

3. การเรียนจะต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม

4. การเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงและมองเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน

5. ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการสรุปและจำแนกความรู้ที่ได้

6. การเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย

7. ผู้เรียนต้องได้ทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้บรรลุสถานการณ์การเรียนรู้เดียวกัน

8. การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากเมื่อผู้เรียนได้รับการเสริมแรงอย่างทันทีทันใด
9. ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้มากขึ้น เมื่อมีการกระทำซ้ำ ๆ อย่างสม่ำเสมอ
10. การถ่ายโยงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อมีการนำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ที่คล้าย ๆ กัน

Berkay (1975 อ้างใน สถาพร จงพิพัฒน์วินิชย์, 2532) ได้แนะนำหลักในการเลือกวิธีการสอน และอุปกรณ์การสอนไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนจะต้องทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
2. จะต้องประกอบไปด้วยวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี
3. จะต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพของผู้เรียนและความสามารถของผู้สอน
4. จะต้องมีการเลือกใช้ และประเมินผลวิธีการสอนและอุปกรณ์ ซึ่งจำเป็นในการฝึกทักษะเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

นอกจากนี้ Brady (1992) ได้เสนอแนะเกณฑ์ในการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมไว้ดังนี้

1. มีความหลากหลาย (Variety) วิธีการสอนควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนบางคนจะต้องการวิธีการสอนที่แตกต่างจากคนอื่น
2. มีความครอบคลุม (Scope) ถึงแม้ว่าผู้สอนจะเลือกวิธีการที่หลากหลาย แต่วิธีการเหล่านั้นอาจไม่ตอบสนองวัตถุประสงค์ก็ได้ ดังนั้นการเลือกวิธีการสอนควรตอบสนองวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วน
3. มีความเที่ยงตรง (Validity) ผู้สอนจะต้องสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์และวิธีการสอนที่สอดคล้องกันได้ วิธีการสอนที่ดีนั้นจะต้องสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ การมีความรู้เพียงพอก็เกี่ยวกับวิธีการสอนต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับครูผู้สอน

4. มีความเหมาะสม (Appropriateness) วิธีการสอนที่เลือกมาจะต้องสอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ และวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียน

5. มีความเกี่ยวเนื่อง (Relevance) วิธีการสอนจะต้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียนเช่นเดียวกับการเลือกเนื้อหา กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ ถ้าหากเรื่องหรือวิธีการสอนนั้นสอดคล้องและสัมพันธ์กับสิ่งที่ผู้เรียนประสบนอกสถานศึกษา

ดังนั้นการเลือกวิธีการสอนนั้นจะต้องเลือกวิธีการสอนให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับการเรียนการสอนในวิชานั้น ๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน วิธีการสอนนั้นต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสามารถประเมินผลได้

การใช้สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูจัดหา ผลิต และนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ประกอบ การเรียนการสอน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นด้วย สื่อจะเป็นตัวกลางที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ (ลักษณะขนิธา โพธิ์ชี, 2542) สื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548) ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่เป็นอย่างดีสม่ำเสมอ
6. จัดทำหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ

นอกจากนี้ในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอนเมื่อกำหนดจุดประสงค์การสอนแล้ว ผู้สอนควรมีหลักการในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมดังที่ อารมณ ใจเที่ยง (2546: 189 - 190) ได้แนะนำไว้ดังนี้

1. เลือกใช้อุปกรณ์การสอนที่สัมพันธ์กับบทเรียนและตรงเป้าหมายกับเรื่องที่จะสอน
2. เลือกใช้อุปกรณ์ที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

7. พิจารณาเลือกสื่อในปริมาณที่เหมาะสมที่จะใช้ประกอบการสอนอย่างแท้จริง ไม่มากจนเกินไป จนทำให้การเรียนการสอนส่วนอื่นบกพร่อง หรือเหลือใช้ในแต่ละชั่วโมงเรียน
8. เลือกสื่อการสอนที่ไม่เป็นอันตรายแก่ผู้เรียน
9. เลือกใช้สื่อที่มีสีสันดึงดูดความสนใจผู้เรียน ควรใช้สีที่เย็นตาและสดใส
10. เลือกใช้สื่อที่มีขนาดถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เช่น บัตรคำ ตัวอักษรควรเป็นแบบที่อ่านง่าย มีหัวตัวอักษรที่ชัดเจน สีหมึกที่ใช้ ควรเป็น สีเขียว น้ำเงิน บนกระดาษสีขาว เป็นต้น
11. ควรเลือกใช้สื่อที่แปลกไปจากสิ่งที่ผู้เรียนเคยเห็นจำเจและ หรือเลือกใช้สื่อที่สามารถเคลื่อนไหวได้ (Movement) จะช่วยสร้างความสนใจผู้เรียนได้ดีเป็นพิเศษ

สุนันหา สุนทรประเสริฐ (2547) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนก หรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อเพื่อแสดงความหมาย
2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น นอกจากนี้ สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม เป็นต้น
3. สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติ และวิธีการปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้สอน ตัวผู้เรียน หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น บุคลากรที่อยู่ในท้องถิ่น วิทยากรพิเศษที่มีความรู้เฉพาะด้าน เป็นต้น
4. สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่าง ๆ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งการเรียนรู้

ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้สอนหาได้ไม่ยาก

5. สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เครื่องครัว เป็นต้น

นอกจากนี้ อารมณ์ ใจเที่ยง (2546) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อการสอนให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ฝึกใช้สื่อการสอนก่อนเสมอ เพื่อความคล่องตัวในการสอน
2. ควรหาที่ตั้งวางแขวนสื่อที่มีขนาดใหญ่ เช่น แผนภูมิ และแผนที่ เป็นต้น ในจุดที่จะทำให้เห็นได้ชัดทั่วห้อง ไม่ควรยื่นถือและอธิบาย เพราะจะทำให้ไม่คล่องตัวอีกทั้งจะทำให้สื่อนั้นเคลื่อนไหวไปมา ทำให้ผู้เรียนมองเห็นสื่อไม่ชัดเจน
3. ควรใช้ไม้ยาวหรือมีปลายแหลมชี้ แผนภูมิ แผนที่ แทนการใช้นิ้วมือ โดยที่ผู้สอนยื่นชิดไปด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อมิให้บังสายตาของผู้เรียนส่วนใดส่วนหนึ่งของสื่อ นั้น ๆ
4. ควรนำสื่อการสอนมาวางเรียงกันไว้เป็นลำดับก่อน – หลัง หน้าชั้นเรียนก่อนถึงเวลาสอน เพื่อสะดวกในการหยิบใช้
5. ควรเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการใช้สื่อให้เหมาะสม เช่น หากต้องการติดแผนภูมิ ภาพแผนที่ ควรใช้หมุดปัก แต่หากจำเป็นต้องติดที่กระดานดำก็ใช้ดินน้ำมันหรือเทปกาวติด ดังนั้นควรตัดเทปกาวเป็นชิ้นติดที่มุมของภาพแผนที่ หรือแผนภูมิให้เรียบร้อยก่อนเริ่มการเรียนการสอนเสมอ
6. ในบางกรณีควรมีการเตรียมผู้เรียนล่วงหน้าก่อนใช้สื่อการสอน เช่น ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีการสังเกตในเรื่องใดควรบอกให้ผู้เรียนทราบเสียก่อน ผู้เรียนจึงจะทำตามความประสงค์ของผู้สอนได้
7. ใช้สื่อการสอนที่เตรียมมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้อย่างทะนุถนอม

8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อบางประเภท เช่น การให้ผู้เรียนอธิบายภาพ การอ่านหรือสะกดคำในบัตรคำ

9. ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้สื่อบางชนิด โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องให้ผู้เรียนใช้เอง ควรกำชับผู้เรียนให้ระมัดระวังในการใช้เป็นพิเศษ เช่น การใช้ของมีคม การใช้สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับไฟ เป็นต้น

ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้สอนสามารถนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง ก็จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้คุณครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548) ซึ่งการประเมินผลอาจจะใช้หรือไม่ใช้ข้อมูลจากการวัดผลก็ได้ (ซีฟลูม่นรังสยาธร, 2547) ในการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ในการวัดและประเมินผลจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริงโดยเน้นการปฏิบัติจริง (Jarolimek and Clifford, 1993) ซึ่งเมื่อจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วต้องมีผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรมออกมา การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีองค์ประกอบ (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546) คือ

1. พฤติกรรมความสามารถ พฤติกรรมความสามารถเป็นความรู้ ทักษะ คุณงามความดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งดูได้จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วย
2. เครื่องมือวัดที่หลากหลาย สัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบวัดทักษะ แฟ้มสะสมงาน สังเกตขณะปฏิบัติงาน บันทึกพฤติกรรม หรือเครื่องมืออื่น ๆ ก็ได้ ที่ผู้สอนจะคิดค้นขึ้นมา
3. วิธีการวัดที่หลากหลาย วัดโดยเพื่อน ครูผู้สอน ผลงาน และการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ โดยวัดก่อนเรียน ขณะเรียนและหลังเรียน

4. เกณฑ์ กำหนดโดยผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ ผู้บริโภค มาตรฐานวิชาชีพ ชุมชนและท้องถิ่นก็ได้

นอกจากนี้ วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542: 140) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลากับทุกสถานการณ์ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน
2. กำหนดปัญหาหรืองานแบบปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้สร้างคำตอบ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนตอบด้วยการแสดง สร้างสรรค์ ผลิตหรือทำงาน
3. ไม่เน้นการประเมินผลเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่ให้นักเรียนผลิต สร้างหรือทำบางสิ่งที่ไม่เน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อน การพิจารณาที่ไต่ตรอง การทำงานและแก้ปัญหา นั่นคือเน้นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา
4. เน้นสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง
5. ใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายเพื่อการประเมิน นั่นคือ ความพยายามที่จะรู้จักนักเรียนในทุกแง่ทุกมุม ข้อมูลจริงจึงต้องได้มาจากหลาย ๆ ทาง ซึ่งหมายถึง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลจะต้องมีหลากหลายประเภทด้วย
6. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า จะประเมินนักเรียนตรงไหน เรื่องอะไร นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนการเรียนตามความต้องการของตนเอง ว่าอยากรู้ อยากทำอะไรบ้างซึ่งนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์ของการเรียน วิธีเรียนและวางแผนการประเมินซึ่งเป็นการเรียนและการประเมินผลที่ใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 125) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น สถานศึกษาควรประเมินผลทั้ง ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน

การประเมินผลก่อนการเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละวิชา ทุกกลุ่มสาระที่ต้องประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาสารสนเทศของผู้เรียนในเมืองต้น สำหรับไปจัดกระบวนการเรียนรู้

1.1 การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน

เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้วิธีที่เหมาะสม และนำผลการประเมินปรับปรุง ซ่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมและพื้นฐานเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 การประเมินความรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนการเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสอน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนนั้นมากน้อยเพียงไร ผู้สอนสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเตรียมวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินระหว่างเรียน

การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่า บรรลุผลการเรียน รู้ที่คาดหวังหรือไม่ มุ่งเน้นการปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการประเมินความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ของแต่ละหน่วย หรือจุดประสงค์ย่อย ซึ่งการประเมินผลลักษณะนี้ไม่นิยมนำมาเป็นคะแนนเพื่อตัดเกรดของวิชา (ซีพสมน รั้งสาทร, 2547) วิธีการประเมินที่ผู้สอนเลือกใช้ในการประเมินระหว่างเรียน ได้แก่

2.1 การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่ การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นต้น

2.2 การประเมินจากการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงาน หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยการประเมินลักษณะที่ผู้สอนต้องเตรียมกิจกรรมที่จะให้นักเรียนปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสม

2.3 การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียน วิธีการประเมินเน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ (Performance) เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) ผลผลิต (Product) และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) วิธีการประเมินตามสภาพจริงจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สมศักดิ์ ภาวภูดาวรรณ, 2544) ซึ่ง Wiggins (1989: 147) ได้กล่าวว่า “...การประเมินการปฏิบัติในสภาพจริงนั้น งานที่ให้นักเรียนปฏิบัติต้องเป็นงานที่สัมพันธ์กับชีวิตความเป็นจริง ทำหยากรใช้สติปัญญาที่ซับซ้อน หรือใช้ความรู้ที่อาศัยทักษะต่าง ๆ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล...”

3. การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน

การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย

3.1 การประเมินหลังเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนแล้ว ผู้เรียนเกิดการพัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใดและกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ซึ่งข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 การประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค

เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และผลการเรียนรู้รายภาค การประเมินผลนี้นอกจากจะมีจุดประสงค์เพื่อการสรุปตัดสินความสำเร็จของผู้เรียนในการเรียน และยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการ

ประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และมีผลการเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างครบถ้วน ซึ่งการประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน เพื่อให้การประเมินผลการเรียนดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์และสนับสนุนการเรียนการสอน จึงให้นำผลการประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลปลายภาคเรียนหรือปลายปี

การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้น จึงเน้นการวัดพฤติกรรมความสามารถ ซึ่งต้องเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ดังนั้นเครื่องมือและวิธีการวัดจะต้องมีความเที่ยงตรง แม่นยำ และเชื่อถือได้ สามารถวัดได้ตรงตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด (ทรรชานิลวิเชียร, 2545ก) โดยไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน อาจมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเทคนิควิธีการประเมินผลให้หลากหลายสอดคล้องกับความรู้ และทักษะการปฏิบัติงาน โดยให้การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดหลักสูตร (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546)

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 390 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 412 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 53,000 คน (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวนกลุ่มละ 210 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนต่ำสุดที่จะเป็นที่ยอมรับว่าเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้ตาราง **Determining Sample Size From a Given Population** ของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างใน สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2546: 62) ซึ่งกำหนดไว้อย่างน้อย 196 คน, 201 คน และ 381 คน ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มประชากร โดยดำเนินการดังนี้

สุ่มผู้บริหาร และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวนกลุ่มละ 210 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร 115 โรง

โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งนี้ให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นบุคลากรโรงเรียนเดียวกัน

สุ่มนักเรียนจำนวน 400 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

สุ่มเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 เขต จาก 3 เขต ซึ่งแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา สุ่มโรงเรียนขนาดละ 2 โรงเรียน รวมเป็น 16 โรงเรียน

สุ่มห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมเป็น 16 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ชุด คือ สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแต่ละชุดแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ วุฒิ การศึกษา ภาระงานสอน ตำแหน่งบริหาร ประสบการณ์การอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ประสบการณ์การอบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนิชากรู่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี แหล่งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนิชากรู่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนนิชากรู่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และแบบสอบถามปลายเปิด ได้แก่ อายุ และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งบริหาร

ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนนิชากรู่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ภาระงานสอน ภาระงานอื่นนอกจากงานสอน เหตุผลที่สอนนิชากรู่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประสบการณ์การอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้น

พื้นฐาน 2544 แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯ แหล่งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และแบบสอบถามปลายเปิด ได้แก่ อายุ สาขาที่จบการศึกษา และประสบการณ์การสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ส่วนข้อมูลของพื้นฐานของนักเรียน เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ 1 ข้อ คือ เพศ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในด้านการวางแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 65 ข้อ โดยกำหนดค่าดังนี้

- 5 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยมากที่สุด หรือสำคัญมากที่สุด
- 4 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยมาก หรือสำคัญมาก
- 3 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยปานกลาง หรือสำคัญปานกลาง
- 2 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยน้อย หรือสำคัญน้อย
- 1 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือสำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครู โดยมี 4 ข้อคำถามที่เป็นคำถามเชิงปฏิเสธ ซึ่งเป็นแบบ สอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดค่าดังนี้

- 3 สำหรับคำตอบ ชอบ
- 2 สำหรับคำตอบ เฉย ๆ
- 1 สำหรับคำตอบ ไม่ชอบ

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือเริ่มจากการศึกษาขั้นตอนและเนื้อหาจากข้อมูล เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ที่มีความรู้ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในแบบสอบถามตรวจสอบ เพื่อให้เนื้อหาามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ กับผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวนกลุ่มละ 20 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของแบบสอบถาม (Face Validity) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95, 0.96 และ 0.82 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครทั้ง 3 เขต เพื่อขออนุญาตส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้หนังสืออนุมัติจึงจัดส่งถึงโรงเรียนต่าง ๆ ตามรายชื่อที่ระบุ และได้แนบซองปิดผนึกไปพร้อมกับแบบสอบถามซึ่งระบุวันส่งกลับไว้ด้วย และในการนี้มีแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 205 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.6 เมื่อนำแบบสอบถามมาตรวจสอบได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ดังนี้ จากผู้บริหาร 199 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.8 จากครูผู้สอน 204 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.1 โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2550 ถึง 28 กรกฎาคม 2550
3. นำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมด้วยตนเองจากนักเรียนจำนวน 400 ฉบับ มาตรวจสอบได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอโดยวิธีพรรณนาประกอบตาราง แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีการกำหนดระดับค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละรายการด้วยวิธี Midpoint ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535: 20 - 25) ได้กำหนดไว้ดังนี้
 - 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือสำคัญมากที่สุด
 - 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมากหรือสำคัญมาก
 - 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลางหรือสำคัญปานกลาง
 - 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยหรือสำคัญน้อย
 - 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือสำคัญน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นำเสนอโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีการกำหนดระดับค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละรายการ ด้วยการจัดช่วงระดับคะแนนดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การจัดช่วงระดับคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{3 - 1}{3} \\
 &= 0.66
 \end{aligned}$$

ค่าที่คำนวณได้นำมากำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

- 2.34 - 3.00 หมายถึง ชอบ
- 1.67 - 2.33 หมายถึง เฉย ๆ
- 1.00 - 1.66 หมายถึง ไม่ชอบ

4. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t – test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออก เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้บริหาร จำนวน 199 คน ครูผู้สอนวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 204 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 400 คน จำแนกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ที่ทำการศึกษามีดังนี้ (ตารางที่ 1)

เพศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง (54.8%) เป็นหญิง และที่เหลือเป็นชาย ร้อยละ 45.2

อายุ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารประมาณครึ่งหนึ่ง (50.8%) มีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมาร้อยละ 44.7 มีอายุระหว่าง 42 – 50 ปี มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (1.0%) ที่มีอายุ 24 – 32 ปี ซึ่งอายุน้อยของผู้บริหารผู้ตอบแบบสอบถามคือ 50.35 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 24 ปี และอายุสูงสุด 60 ปี

วุฒิการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (54.8%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท รองลงมาคือระดับปริญญาตรี มีร้อยละ 44.0 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาเอก มีเพียงร้อยละ 0.5

ภาระงานสอน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารเกือบสามในห้า (56.3%) ไม่มีภาระงานสอน ส่วนที่เหลือมากกว่าสองในห้าเล็กน้อย (43.7%) มีภาระงานสอน เมื่อศึกษาผู้บริหารที่มีภาระงานสอน พบว่า ผู้บริหารมากกว่าสองในห้าเล็กน้อย (43.7%) รับผิดชอบงานสอน 13 – 17 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ รองลงมาในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ ผู้บริหารรับผิดชอบงานสอน 9 – 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 40.2) ที่เหลือเกือบหนึ่งในห้า (16.1%) ผู้บริหารรับผิดชอบงานสอนมากกว่า 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยรับผิดชอบงานสอนโดยเฉลี่ย 13.78 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่ำสุด 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงสุด 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตำแหน่งบริหาร

จากการศึกษาภาระงานในตำแหน่งของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมากกว่าสองในห้าเล็กน้อย (41.7%) อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ รองลงมาเป็นหัวหน้ากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ 32.2 น้อยที่สุดอยู่ในตำแหน่งอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 12.6

ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร

จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารมากกว่าสามในห้าเล็กน้อย (60.8%) มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารระหว่าง 1 – 11 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร 22 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารระหว่าง 12 – 22 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 22.1 และ ร้อยละ 17.1 ตามลำดับ) ประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้บริหารโดยเฉลี่ย 12.07 ปี ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 35 ปี

ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารเกือบทั้งหมด (91.5%) มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และส่วนที่เหลือไม่เคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 8.5

แหล่งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมากกว่าสองในห้า (47.3%) ได้รับการอบรมจากกลุ่มโรงเรียน รองลงมา ผู้บริหารได้รับการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยศึกษานิเทศก์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 25.3 และร้อยละ 24.7 ตามลำดับ) และน้อยที่สุดได้รับการอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 2.7

ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมากกว่าสามในห้า มีประสบการณ์เข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (62.3%) และผู้บริหารเกือบสองในห้าไม่เคยเข้ารับการอบรมดังกล่าว (37.7%)

แหล่งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมากกว่าสามในห้าเล็กน้อย เข้ารับการอบรมจากกลุ่มโรงเรียน (63.0%) รองลงมาเข้ารับการอบรมจากหน่วยศึกษานิเทศก์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 17.7 และร้อยละ 16.1 ตามลำดับ) และน้อยที่สุดผู้บริหารเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 3.2

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมากกว่าสามในสี่ มีความคิดเห็นว่าการเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอาชีพและเทคโนโลยี ได้รับประโยชน์ระดับมาก (79.8%) รองลงมา ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และระดับปานกลางในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.3 และร้อยละ 8.9 ตามลำดับ)

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร

(n = 199)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	90	45.2
หญิง	109	54.8
รวม	199	100.0
<u>อายุ</u>		
24 – 32 ปี	2	1.0
33 – 41 ปี	7	3.5
42 – 50 ปี	89	44.7
มากกว่า 50 ปี	101	50.8
รวม	199	100
	\bar{X} = 50.35 ปี	
	Range = 24 - 60 ปี	
<u>วุฒิการศึกษา</u>		
ปริญญาตรี	89	44.7
ปริญญาโท	109	54.8
สูงกว่าปริญญาโท	1	0.5
รวม	199	100.0
<u>ภาระงานสอน</u>		
มี	87	43.7
ไม่มี	112	56.3
รวม	199	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 199)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
<u>จำนวนชั่วโมงที่สอน/สัปดาห์</u>		
9 – 12	35	40.2
13 – 17	38	43.7
มากกว่า 17	14	16.1
รวม	87	100

$$\bar{X} = 13.78 \text{ ชั่วโมง}$$

$$\text{Range} = 9 - 22 \text{ ชั่วโมง}$$

ตำแหน่งบริหาร

ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่	27	13.6
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	83	41.7
หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	64	32.2
อื่น ๆ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ	25	12.6
รวม	199	100.0

ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

1 – 11 ปี	121	60.8
12 – 22 ปี	34	17.1
มากกว่า 22 ปี	44	22.1
รวม	199	100.0

$$\bar{X} = 12.07 \text{ ปี}$$

$$\text{Range} = 1 - 35 \text{ ปี}$$

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร	(n = 199)	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544</u>		
เคย	182	91.5
ไม่เคย	17	8.5
รวม	199	100.0
<u>แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544</u>		
กลุ่มโรงเรียน	86	47.3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	46	25.3
หน่วยศึกษานิเทศก์	45	24.7
หน่วยงานอื่น ๆ	5	2.7
<u>ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้</u>		
<u>การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
เคย	124	62.3
ไม่เคย	75	37.7
รวม	199	100.0
<u>แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน</u>		
<u>อาชีพและเทคโนโลยี</u>		
กลุ่มโรงเรียน	78	63.0
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	20	16.1
หน่วยศึกษานิเทศก์	22	17.7
หน่วยงานอื่น ๆ	4	3.2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 199)		
ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระ		
การเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี		
มากที่สุด	14	11.3
มาก	99	79.8
ปานกลาง	11	8.9

ข้อมูลพื้นฐานของครู จำแนกศึกษาดังนี้ (ตารางที่ 2)

เพศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มครูผู้สอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมากกว่าสามในห้า (61.8%) เป็นหญิง และที่เหลือเป็นชาย ร้อยละ 38.2

อายุ

จากการศึกษาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า ครูผู้สอนเกือบครึ่งหนึ่ง (44.1%) มีอายุมากกว่า 50 ปี รองลงมาเกือบสองในห้า (37.7%) มีอายุระหว่าง 42 - 50 ปี อายุระหว่าง 24 - 32 ปี ร้อยละ 11.3 และน้อยที่สุดคือครูที่มีอายุระหว่าง 33 - 41 ปี มีเพียงร้อยละ 6.9 ซึ่งอายุเฉลี่ยของครู คือ 47.76 ปี ต่ำสุด 24 ปี และสูงสุด 59 ปี

วุฒิการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีส่วนใหญ่ (88.7%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 11.3 เท่านั้น ที่ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท

สาขาวิชาที่จบการศึกษา

จากการศึกษาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า ครูผู้สอนเกือบหนึ่งในสาม (28.9%) จบสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ รองลงมาครูจบการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรม (17.2%) ถัดมาครูจบการศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (14.7% และ 14.2% ตามลำดับ) ครูจบการศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (10.3%) ครูจบการศึกษาสาขาวิชาบริหาร (9.3%) มีเพียงร้อยละ 5.4 ที่ครูจบการศึกษาสาขาวิชาเกษตร

ภาระงานสอน

จากการศึกษาภาระงานสอนของครูพบว่า ครูเกือบหนึ่งในสาม (30.9%) สอนงานช่าง รองลงมาครูรับผิดชอบสอนงานประดิษฐ์และงานบ้าน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 18.6 และ ร้อยละ 17.2 ตามลำดับ ถัดมาครูรับผิดชอบสอนงานคอมพิวเตอร์ (15.7%) และครูรับผิดชอบสอนงานธุรกิจและงานเกษตร ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 9.8 และ ร้อยละ 7.8 ตามลำดับ ทั้งนี้ได้ศึกษาจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ พบว่า ครูเกือบครึ่งหนึ่ง (49.5%) มีชั่วโมงสอน 14 – 19 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาครูมีชั่วโมงสอนมากกว่า 19 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีชั่วโมงสอน 8 – 13 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (28.9% และ 21.6% ตามลำดับ) โดยเฉลี่ย 16.57 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่ำสุด 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงสุด 26 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ภาระงานอื่นนอกจากงานสอน

จากการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีภาระงานอื่นนอกจากงานสอน (86.3%) และไม่มีภาระงานอื่นเพียงร้อยละ 13.7 เมื่อศึกษาครูที่รับผิดชอบงานอื่น พบว่า ครูส่วนใหญ่มีภาระงานอื่น 2 -12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (84.7%) รองลงมา (12.5%) ครูมีภาระงานอื่นนอกจากงานสอน 13 – 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีเพียงร้อยละ 2.8 ที่ครูรับผิดชอบภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมากกว่า 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูรับผิดชอบภาระงานอื่นนอกจากงานสอนโดยเฉลี่ย 7.76 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่ำสุด 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงสุด 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ประสบการณ์ในการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ครูมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (51.0%) มีประสบการณ์การสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมากกว่า 22 ปี รองลงมา ครูมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีระหว่าง 1 – 11 ปี และ ระหว่าง 12 – 22 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (26.5% และ 22.5% ตามลำดับ) โดยเฉลี่ยครูมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 19.23 ปี ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 34 ปี

เหตุผลที่สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาเหตุผลที่ครูสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า ครูมากกว่าสามในห้า (61.8%) สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเพราะสมัครใจ และมากกว่าหนึ่งในสามที่สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพราะได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร (36.8%) มีเพียงร้อยละ 1.5 ที่สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยเหตุผลอื่น คือ สอนเพราะตรงตามสาขาที่จบการศึกษา

ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

จากศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (89.2%) และที่เหลือเพียงร้อยละ 10.8 ที่ไม่เคยมีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

แหล่งที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

จากการศึกษาพบว่า ครูเกือบสามในห้า (56.5%) ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 จากกลุ่มโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 25.3 ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร้อยละ 18.1 ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 จากหน่วยศึกษานิเทศก์

ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (82.4%) และที่เหลือร้อยละ 17.6 ไม่เคยมีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ครูเกือบสามในห้า (58.3%) ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี จากกลุ่มโรงเรียน รองลงมาในสี่ (25.0%) ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี จากหน่วยศึกษานิเทศก์ และร้อยละ 16.7 ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า ครูมากกว่าสองในสามเล็กน้อย (70.8%) มีความคิดเห็นว่าการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ได้รับประโยชน์ในระดับมาก รองลงมาครูมีความคิดเห็นว่าการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ได้รับประโยชน์ในระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (16.1% และ 13.1% ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของครู

ข้อมูลพื้นฐานของครู	(n = 204)	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	78	38.2
หญิง	126	61.8
รวม	204	100.0
<u>อายุ</u>		
24 - 32 ปี	23	11.3
33 - 41 ปี	14	6.9
42 - 50 ปี	77	37.7
มากกว่า 50 ปี	90	44.1
รวม	204	100.0
$\bar{X} = 47.76$ ปี Range = 24 - 59 ปี		
<u>วุฒิการศึกษา</u>		
ปริญญาตรี	181	88.7
ปริญญาโท	23	11.3
รวม	204	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 204)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ครู	จำนวน	ร้อยละ
<u>สาขาวิชาที่จบการศึกษา</u>		
เกษตร	11	5.4
คหกรรมศาสตร์	59	28.9
บริหาร	19	9.3
วิทยาการคอมพิวเตอร์	29	14.2
ศิลปศาสตร์	21	10.3
ศึกษาศาสตร์	30	14.7
อุตสาหกรรม	35	17.2
รวม	204	100.0
<u>ภาระงานสอน</u>		
งานบ้าน	35	17.2
งานเกษตร	16	7.8
งานช่าง	63	30.9
งานประดิษฐ์	38	18.6
งานธุรกิจ	20	9.8
งานคอมพิวเตอร์	32	15.7
รวม	204	100.0
<u>จำนวนชั่วโมงที่สอน/สัปดาห์</u>		
8 – 13	44	21.6
14 – 19	101	49.5
มากกว่า 19	59	28.9
รวม	204	100.0

$$\bar{X} = 16.57 \text{ ชั่วโมง}$$

$$\text{Range} = 8 - 26 \text{ ชั่วโมง}$$

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 204)		
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ครู	จำนวน	ร้อยละ
<u>ภาระงานอื่นนอกจากงานสอน</u>		
มี	176	86.3
ไม่มี	28	13.7
รวม	204	100.0
<u>จำนวนชั่วโมงที่รับผิดชอบงานอื่น/สัปดาห์</u>		
2 – 12	149	84.7
13 – 21	22	12.5
มากกว่า 21	5	2.8
รวม	176	100.0
$\bar{x} = 7.76$ ชั่วโมง		
Range = 2 – 30 ชั่วโมง		
<u>ประสบการณ์ในการสอนวิชากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
1 – 11 ปี	54	26.5
12 – 22 ปี	46	22.5
มากกว่า 22 ปี	104	51.0
รวม	204	100.0
$\bar{x} = 19.23$ ปี		
Range = 1 – 34 ปี		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ครู	(n = 204)	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>เหตุผลที่สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
สมัครใจ	126	61.8
ได้รับมอบหมาย	75	36.8
เหตุผลอื่น ๆ (ตรงตามสาขาที่จบมา)	3	1.5
รวม	204	100.0
<u>ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544</u>		
เคย	182	89.2
ไม่เคย	22	10.8
รวม	204	100.0
<u>แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544</u>		
กลุ่มโรงเรียน	103	56.5
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	46	25.3
หน่วยศึกษานิเทศก์	33	18.1
<u>ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
เคย	168	82.4
ไม่เคย	36	17.6
รวม	204	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 204)		
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ครู	จำนวน	ร้อยละ
<u>แหล่งที่เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
กลุ่มโรงเรียน	98	58.3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	28	16.7
หน่วยศึกษานิเทศก์	42	25.0
<u>ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี</u>		
มากที่สุด	27	16.1
มาก	119	70.8
ปานกลาง	22	13.1

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ทำการศึกษาเฉพาะเพศเท่านั้น (ตารางที่ 3)

เพศ

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากกว่าสามในห้า (63.5%) เป็นเพศหญิง ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 36.5

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

(n = 400)		
ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	146	36.5
หญิง	254	63.5
รวม	400	100

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี แยกศึกษา 2 ส่วน คือ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูเท่านั้น เนื่องจากนักเรียนมีวุฒิภาวะยังไม่เพียงพอที่จะเสนอความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำแนกศึกษาได้ดังนี้

การวางแผนการเรียนรู้

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.69 และ 4.44 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 12 รายการ ซึ่ง 2 รายการแรกมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.88$) คือ ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสาระการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ควรเน้น: ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ 2 รายการต่อมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.83$) คือ แผนการเรียนรู้ควรเน้น: การปฏิบัติจริง และแผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ลำดับถัดมา คือ แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ($\bar{x} = 4.81$) และที่เหลืออีก 3 รายการ ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมาก คือ แผนการเรียนรู้ควรเน้น: ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าให้ผู้สอนบอกความรู้ ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: ตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการ

เรียนรู้ และบทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 4.45$, $\bar{x} = 4.39$ และ $\bar{x} = 4.29$ ตามลำดับ)

ส่วนครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 6 รายการ โดย 2 ลำดับแรก คือ ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: สารการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสารการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ($\bar{x} = 4.74$ และ $\bar{x} = 4.64$ ตามลำดับ) ลำดับถัดมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.59$) คือ แผนการเรียนรู้ควรเน้น: ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ และก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตามหลักสูตร และตามระยะเวลาที่กำหนด ที่เหลืออีก 9 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก โดย 3 ลำดับสุดท้าย คือ การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ การนิเทศ และช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ แผนการเรียนรู้ควรเน้น: ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าให้ผู้สอนบอกความรู้ และบทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 4.21$, $\bar{x} = 4.20$ และ $\bar{x} = 4.17$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ลำดับ ที่	ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1	ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา:				
	1.1 สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของ สาระการเรียนรู้	4.88	0.35	4.74	0.48
	1.2 มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพของ ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น	4.80	0.49	4.64	0.56
	1.3 โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตาม หลักสูตร และตามระยะเวลาที่กำหนด	4.80	0.45	4.59	0.54
	1.4 ตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการ จัดทำแผนการเรียนรู้	4.39	0.79	4.33	0.74
2	แผนการเรียนรู้ควรเน้น:				
	2.1 ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ	4.88	0.37	4.59	0.64
	2.2 การปฏิบัติจริง	4.83	0.39	4.53	0.69
	2.3 การแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและทฤษฎี	4.61	0.59	4.28	0.75
	2.4 ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า ให้ผู้สอนบอกความรู้	4.45	0.67	4.20	0.75
3	แผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียน เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม	4.83	0.42	4.50	0.55
4	แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล	4.81	0.45	4.53	0.51
5	ผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สอดคล้องกับองค์รวม ความรู้ของกลุ่ม และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	4.73	0.52	4.40	0.55
6	แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สติปัญญา ทักษะ และทักษะ	4.71	0.54	4.50	0.58

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
7	แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน	4.71	0.52	4.37	0.59
8	การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ การนิเทศ และช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ	4.65	0.57	4.21	0.69
9	บทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน	4.29	0.91	4.17	0.65
รวม		4.69	0.37	4.44	0.38

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.57 และ 4.39 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 15 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือการสอนแบบ ปฏิบัติการ กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.83$, $\bar{X} = 4.81$ และ $\bar{X} = 4.72$ ตามลำดับ) และที่เหลือ 5 รายการ ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมาก โดย 3 ลำดับท้าย คือ กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือการสอนแบบทดลอง และการสอนแบบอภิปราย ($\bar{X} = 4.30$, $\bar{X} = 4.17$ และ $\bar{X} = 3.96$ ตามลำดับ)

ส่วนครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 10 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีคือการสอนแบบปฏิบัติ การกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้น: ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง และวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีคือการสอนแบบอื่น ๆ ได้แก่ การถาม - ตอบ และการใช้สถานการณ์จำลอง ($\bar{x} = 4.72$, $\bar{x} = 4.65$ และ $\bar{x} = 4.64$ ตามลำดับ) อีก 10 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก โดย 3 ลำดับท้าย คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีคือการสอนแบบทดลอง กิจกรรมการเรียนการสอนควรบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบอภิปราย ($\bar{x} = 4.10$, $\bar{x} = 3.95$ และ $\bar{x} = 3.70$ ตามลำดับ) ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับ ที่	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{x}	SD	\bar{x}	SD
1	วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี คือ				
	1.1 การสอนแบบปฏิบัติ	4.83	0.40	4.72	0.47
	1.2 การสอนแบบสาธิต	4.57	0.71	4.47	0.62
	1.3 อื่น ๆ (ถาม - ตอบ, สถานการณ์จำลอง)	4.31	0.81	4.64	0.65
	1.4 การสอนแบบทดลอง	4.17	0.96	4.10	0.76
	1.5 การสอนแบบอภิปราย	3.96	0.81	3.70	0.82
2	กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น:				
	2.1 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.81	0.45	4.65	0.49
	2.2 การเรียนการสอนตามสภาพจริง	4.68	0.49	4.44	0.63
	2.3 ให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงาน	4.66	0.54	4.52	0.52
	2.4 ทักษะกระบวนการและการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการ และ เหตุผล	4.65	0.51	4.40	0.58
	2.5 ให้ความสำคัญของขั้นตอนการทำงานเท่า ๆ กับผลงาน	4.52	0.61	4.41	0.64
	2.6 ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ	4.30	0.73	4.16	0.62
3	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ ผู้เรียน	4.72	0.46	4.53	0.52
4	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน	4.71	0.48	4.52	0.62
5	กิจกรรมการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ระหว่างความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่หลอม รวมกัน	4.71	0.52	4.32	0.61

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
5.1	มีการบูรณาการการสอนวิชาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดียวกัน	4.53	0.63	4.28	0.61
5.2	มีการบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	4.37	0.74	3.95	0.78
6	กิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้เนื้อหา และการประเมินผล	4.70	0.51	4.60	0.50
7	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็ว	4.70	0.49	4.56	0.51
8	ในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และยืดหยุ่นตามธรรมชาติของผู้เรียน	4.69	0.52	4.52	0.62
9	ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามลำดับจากง่ายไปยาก เริ่มจากรูปธรรม ไปหานามธรรม	4.63	0.54	4.52	0.53
	รวม	4.57	0.39	4.39	0.38

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดมี ค่าเฉลี่ย 4.67 และ 4.51 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 8 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ และผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.75$, $\bar{X} = 4.74$ และ $\bar{X} = 4.69$ ตามลำดับ) และ 3 ลำดับท้าย คือ บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก และบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด ($\bar{X} = 4.64$, $\bar{X} = 4.63$ และ $\bar{X} = 4.59$ ตามลำดับ)

ส่วนครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 5 รายการ โดย 3 ลำดับแรกคือ การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและสิ่งแวดลอมในชั้นเรียน และการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมมือ ช่วยเหลือและเป็นมิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.67$, $\bar{X} = 4.64$ และ $\bar{X} = 4.60$ ตามลำดับ) และที่เหลืออีก 3 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก โดย 2 รายการแรกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน ($\bar{X} = 4.42$) คือ บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ ควรมีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ และรายการสุดท้าย คือ บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด ($\bar{X} = 4.25$) ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

ลำดับ ที่	ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1	การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข	4.75	0.47	4.67	0.50
2	บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด:				
	2.1 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์	4.74	0.48	4.42	0.60
	2.2 มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	4.64	0.53	4.42	0.69
	2.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด	4.59	0.62	4.25	0.81
3	ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข	4.69	0.50	4.58	0.52
4	บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน	4.66	0.51	4.64	0.56
5	การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็นมิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์	4.64	0.51	4.60	0.49
6	ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก	4.63	0.52	4.52	0.51
	รวม	4.67	0.41	4.51	0.42

การใช้สื่อการสอน

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.55 และ 4.44 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 9 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เลือกให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน และสื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.77$, $\bar{x} = 4.73$ และ $\bar{x} = 4.68$ ตามลำดับ) และที่เหลืออีก 5 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก โดย 3 ลำดับท้าย คือ สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือสื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทดลองฯ สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน และสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.37$ และ $\bar{x} = 4.29$ ตามลำดับ)

ส่วนครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 3 รายการ คือ การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือก ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือก สื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.70$, $\bar{x} = 4.59$ และ $\bar{x} = 4.53$ ตามลำดับ) และที่เหลือ 11 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก โดย 3 ลำดับท้าย คือ สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี คือสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ ผู้สอนควรจัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ และผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอน แต่ละชนิดอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.26$ และ $\bar{x} = 4.24$ ตามลำดับ) ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน

ลำดับ ที่	ด้านการใช้สื่อการสอน	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{x}	SD	\bar{x}	SD
1	การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณา:				
	1.1 เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.77	0.47	4.53	0.61
	1.2 เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน	4.73	0.48	4.70	0.46
	1.3 เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น	4.67	0.54	4.49	0.65
	1.4 เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสมกับงบประมาณ	4.67	0.55	4.46	0.64
	1.5 เลือกให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.67	0.52	4.41	0.69
	1.6 เลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.63	0.56	4.40	0.68
2	สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.68	0.52	4.59	0.53
3	ผู้สอนควรจัดทำ และจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	4.55	0.57	4.26	0.75
4	ผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอนแต่ละชนิดอย่างชัดเจน	4.53	0.68	4.24	0.56
5	สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ				
	5.1 สื่อโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ	4.42	0.65	4.45	0.65
	5.2 สื่อบุคคลซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิดสู่ผู้เรียน	4.40	0.56	4.43	0.60
	5.3 สื่อวัสดุเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทดลองฯ	4.38	0.70	4.50	0.60
	5.4 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน	4.37	0.59	4.39	0.68
	5.5 สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ	4.29	0.59	4.35	0.72
	รวม	4.55	0.39	4.44	0.45

การวัดและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78 และ 4.59 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 8 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง และผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินก่อนเริ่มการเรียน การสอน ($\bar{X} = 4.87$, $\bar{X} = 4.83$ และ $\bar{X} = 4.82$ ตามลำดับ) และ 3 ลำดับท้าย คือ ผู้สอนควรรนำผลของการ ประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย และผู้สอนควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.76$, $\bar{X} = 4.73$ และ $\bar{X} = 4.66$ ตามลำดับ)

ส่วนครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 7 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตาม สภาพจริง ผู้สอนควรรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และผู้สอนควร แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.68$, $\bar{X} = 4.66$ และ $\bar{X} = 4.64$ ตามลำดับ) และที่เหลืออีก 1 รายการ ครูเห็นด้วยในระดับมาก คือ ผู้สอน ควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ($\bar{X} = 4.47$) ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล

ลำดับ ที่	ด้านการวัดและประเมินผล	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1	ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.87	0.35	4.59	0.51
2	ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง	4.83	0.39	4.68	0.47
3	ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน	4.82	0.41	4.64	0.49
4	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความแน่นอน และเที่ยงตรง	4.79	0.47	4.56	0.61
5	ผู้สอนควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน	4.78	0.47	4.47	0.63
6	ผู้สอนควรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และ พัฒนาการเรียนการสอน	4.76	0.49	4.66	0.56
7	ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย	4.73	0.49	4.58	0.63
8	ผู้สอนควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.66	0.53	4.56	0.64
	รวม	4.78	0.36	4.59	0.49

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในชั้นเรียนของครู

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับชอบ ($\bar{X} = 2.48$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับชอบ 24 รายการ โดยรายการแรกมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.72$) คือ ขณะสอนครูยิ้มแย้มและเป็นกันเองกับนักเรียน ในลำดับรองลงมา 2 รายการ คือ ครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ และครูมีการเตรียมการสอนที่พร้อมเสมอ ($\bar{X} = 2.69$ และ $\bar{X} = 2.67$ ตามลำดับ) ลำดับต่อมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 รายการ ($\bar{X} = 2.64$) คือ ขณะสอนครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และครูรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระหว่างทำการเรียนการสอนและร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ อีก 6 รายการที่เหลือนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉย ๆ ซึ่ง 3 ลำดับสุดท้ายคือ ครูให้นักเรียนทำงานหรือปฏิบัติงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น ครูให้นักเรียนทำงานตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น และครูใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 2.07$, $\bar{X} = 2.01$ และ $\bar{X} = 1.97$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นเรียนของครู

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน			\bar{X}	SD
		ชอบ	เฉย	ไม่ชอบ		
1	ขณะสอนครูยิ้มแย้มและเป็นกันเองกับนักเรียน	270 (72.5)	107 (26.8)	3 (0.8)	2.72	0.68
2	ครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และน่าสนใจ เช่น หุ่นจำลอง แผ่นภาพตัวอย่างของจริง สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น	282 (70.5)	11 (27.8)	7 (1.8)	2.69	0.50
3	ขณะสอนครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น อย่างอิสระ	267 (66.8)	132 (33.0)	1 (0.3)	2.67	0.48
4	ครูมีการเตรียมการสอนที่พร้อมเสมอ	263 (65.8)	128 (32.0)	9 (2.3)	2.64	0.51
4	ครูรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระหว่างทำการ เรียนการสอนและร่วมกันแก้ปัญหาที่นั้น ๆ	261 (65.3)	134 (33.5)	5 (1.3)	2.64	0.53
6	ครูชมและให้กำลังใจนักเรียนขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน	262 (65.5)	129 (32.3)	9 (2.3)	2.63	0.53
6	ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันทำงาน	265 (66.3)	123 (30.8)	12 (3.0)	2.63	0.54
6	ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกห้องเรียนอย่างน้อยเทอม ละ 1 ครั้ง	269 (67.3)	116 (29.0)	15 (3.8)	2.63	0.56
9	นักเรียนสามารถทำงานตามที่นักเรียนคิดละออกแบบเอง	238 (59.5)	160 (40.0)	2 (0.5)	2.59	0.50
10	ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าจะเรียนหรือปฏิบัติงานอะไร	234 (58.5)	161 (40.3)	5 (1.3)	2.57	0.52

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน			\bar{X}	SD
		ชอบ	เฉย	ไม่ชอบ		
11	ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่นการระดมปัญญา การ สาธิต การทดลอง การถาม-ตอบ เป็นต้น	235 (58.8)	159 (39.8)	6 (1.5)	2.57	0.53
12	ขณะที่ครูสอนนักเรียนสามารถซักถามหรือแสดงความ ความคิดเห็นได้	236 (59.0)	152 (38.0)	12 (3.0)	2.56	0.55
12	ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนตาม ความคิดเห็นของนักเรียน	243 (60.8)	139 (34.8)	18 (4.5)	2.56	0.58
14	ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีและเกณฑ์การประเมิน ผลให้นักเรียนทราบก่อนทำการเรียน	221 (55.3)	173 (43.3)	6 (1.5)	2.54	0.53
15	ครูใช้วัสดุที่หาง่ายในห้องถิ่นมาทำสื่อการเรียนการสอน	233 (58.3)	146 (36.5)	21 (5.3)	2.53	0.59
16	ครูแจกเอกสารประกอบการสอนทุกครั้ง	215 (53.8)	180 (45.0)	5 (1.3)	2.52	0.52
17	วิธีการสอนของครูน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ชวนให้ติดตาม และให้ได้คิดอย่างมีเหตุผลและอย่างสร้างสรรค์	215 (53.8)	173 (43.3)	12 (3.0)	2.51	0.58
17	ครูให้นักเรียนทำงานกลับไปทำที่บ้านได้ เมื่อนักเรียนทำ ในชั่วโมงไม่เสร็จ	234 (58.5)	137 (34.3)	29 (7.3)	2.51	0.63
19	ครูเดินสังเกตและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง	208 (52.0)	185 (46.3)	7 (1.8)	2.50	0.54
20	ครูให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ให้ คำปรึกษาและคำแนะนำ	214 (53.5)	165 (41.3)	21 (5.3)	2.48	0.59

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน			\bar{X}	SD
		ชอบ	เฉย	ไม่ชอบ		
20	ครูให้เพื่อน ๆ ในห้องช่วยกันให้คะแนนผลงานของนักเรียน	204 (51.0)	183 (45.8)	13 (3.3)	2.48	0.56
22	ครูจัดให้มีการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	199 (49.8)	169 (42.3)	32 (8.0)	2.42	0.64
22	ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน/ชิ้นงาน	183 (45.8)	200 (50.0)	17 (4.3)	2.42	0.57
22	ครูวัดและประเมินผล 1 - 2 ครั้ง/ภาคเรียน	193 (48.3)	183 (45.8)	24 (6.0)	2.42	0.60
25	ครูให้ผู้เรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนหลังจากเรียนการปฏิบัติทุกครั้ง	172 (43.0)	189 (47.3)	39 (9.8)	2.33	0.65
26	ครูวัดและประเมินผลเฉพาะบางหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น	32 (8.0)	225 (56.3)	143 (35.8)	2.28	0.60
27	ครูให้นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์มาเองเมื่อมีการเรียนปฏิบัติ	149 (37.3)	206 (51.5)	45 (11.3)	2.26	0.65
28	ครูให้นักเรียนทำงาน หรือปฏิบัติงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น	78 (19.5)	215 (53.8)	107 (26.8)	2.07	0.68
29	ครูให้นักเรียนทำงานตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น	86 (21.5)	223 (55.8)	91 (22.8)	2.01	0.67

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็นของนักเรียน			\bar{X}	SD
		ชอบ	เฉย	ไม่ชอบ		
30	ครูใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง	98 (24.5)	271 (54.3)	85 (21.3)	1.97	0.68
รวม					2.48	0.25

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย: ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมการวางแผนการเรียนรู้/แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ได้ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t -test ซึ่งระบุเป็นสมมติฐานว่าง (Null Hypothesis) เพื่อการทดสอบทางสถิติดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน ไม่แตกต่างกัน
5. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน
6. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.69$ และ $\bar{X} = 4.44$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบ 12 ประเด็น ซึ่งใน 5 ประเด็นแรก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.88$ และ $\bar{X} = 4.74$ ตามลำดับ) แผนการเรียนรู้ควรเน้น: ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.88$ และ $\bar{X} = 4.59$ ตามลำดับ) การปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.83$ และ $\bar{X} = 4.53$ ตามลำดับ) แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.81$ และ $\bar{X} = 4.53$ ตามลำดับ) และก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตามหลักสูตร และตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.80$ และ $\bar{X} = 4.59$ ตามลำดับ) อีก 6 ประเด็น ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในขณะที่ครูเห็นด้วยมาก ว่า แผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.83$ และ $\bar{X} = 4.50$ ตามลำดับ) ผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สอดคล้องกับองค์รวมความรู้ของกลุ่มและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ($\bar{X} = 4.73$ และ $\bar{X} = 4.40$ ตามลำดับ) แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สติปัญญา ทักษะคิด และทักษะ ($\bar{X} = 4.71$ และ $\bar{X} = 4.50$ ตามลำดับ) แผนการเรียนรู้เป็นแนวทาง หรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ($\bar{X} = 4.71$ และ $\bar{X} = 4.37$ ตามลำดับ) การสนับสนุนจากผู้บริหาร ในด้านงบประมาณ การนิเทศและช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.65$ และ $\bar{X} = 4.21$ ตามลำดับ) และแผนการเรียนรู้ควรเน้น: การแก้ปัญหาโดยใช้หลักการและทฤษฎี ($\bar{X} = 4.61$ และ $\bar{X} = 4.28$ ตามลำดับ) และอีกประเด็นที่เหลือผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับมาก ว่า แผนการเรียนรู้ควรเน้น: ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าให้ผู้สอนบอกความรู้ ($\bar{X} = 4.45$ และ $\bar{X} = 4.20$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา: มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.80$ และ $\bar{X} = 4.64$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัด การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน	4.71	0.52	4.37	0.59	6.241	.000
2	ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา:						
	2.1 สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่ง หมายของสาระการเรียนรู้	4.88	0.35	4.74	0.48	3.581	.000
	2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพ ของผู้เรียนในต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น	4.80	0.49	4.64	0.56	3.098	.002
	2.3 โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการ สอนตรงตามหลักสูตร และตามระยะเวลาที่ กำหนด	4.80	0.45	4.59	0.54	4.269	.000
	2.4 ตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดทำแผนการเรียนรู้	4.39	0.79	4.33	0.74	.765	.445
3	ผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สอดคล้อง กับองค์รวมความรู้ของกลุ่มและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น	4.73	0.52	4.40	0.55	6.246	.000
4	แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล	4.81	0.45	4.53	0.51	5.934	.000
5	แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สติปัญญา ทักษะ และทักษะ	4.71	0.54	4.50	0.58	3.799	.000
6	แผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อ ให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความรู้ความสามารถและมี คุณธรรม จริยธรรม	4.83	0.42	4.50	0.55	6.680	.000

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
7	แผนการเรียนรู้ควรเน้น:						
	7.1 ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการ อย่างเป็นระบบ	4.88	0.37	4.59	0.64	5.566	.000
	7.2 การแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและทฤษฎี	4.61	0.59	4.28	0.75	4.810	.000
	7.3 การปฏิบัติจริง	4.83	0.39	4.53	0.69	5.280	.000
	7.4 ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า ให้ผู้สอน บอกความรู้	4.45	0.67	4.20	0.75	3.535	.000
8	บทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็น เพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน	4.29	0.91	4.17	0.65	1.582	.114
9	การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ การ นิเทศ และช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ ให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพ	4.65	0.57	4.21	0.69	7.099	.000
	รวม	4.69	0.37	4.44	0.38	6.842	.000

p < .05

สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในขณะที่ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.39$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบ 9 ประเด็นที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ซึ่งใน 3 ประเด็นแรก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.81$ และ $\bar{X} = 4.65$ ตามลำดับ) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.72$ และ $\bar{X} = 4.53$ ตามลำดับ) และกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงาน ($\bar{X} = 4.66$ และ $\bar{X} = 4.52$ ตามลำดับ) อีก 4 ประเด็นถัดมา ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในขณะที่ครูเห็นด้วยในระดับมาก ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่หลอมรวมกัน ($\bar{X} = 4.71$ และ $\bar{X} = 4.32$ ตามลำดับ) กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: การเรียนการสอนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.68$ และ $\bar{X} = 4.44$ ตามลำดับ) กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ทักษะกระบวนการและการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล ($\bar{X} = 4.65$ และ $\bar{X} = 4.40$ ตามลำดับ) และ กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้มีการบูรณาการการสอนวิชาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ($\bar{X} = 4.53$ และ $\bar{X} = 4.28$ ตามลำดับ) และ 2 ประเด็นที่เหลือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้มีการบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ($\bar{X} = 4.37$ และ $\bar{X} = 3.95$ ตามลำดับ) และกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.30$ และ $\bar{X} = 4.16$ ตามลำดับ)

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ใน 4 ประเด็น ซึ่ง 3 ประเด็นแรก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.71$ และ $\bar{X} = 4.52$ ตามลำดับ) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

เกิดประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.70$ และ $\bar{x} = 4.56$ ตามลำดับ) และในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและยืดหยุ่นตามธรรมชาติของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.69$ และ $\bar{x} = 4.52$ ตามลำดับ) สำหรับประเด็นที่เหลือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบการอภิปราย ($\bar{x} = 3.96$ และ $\bar{x} = 3.70$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 5 ประเด็น ซึ่งในประเด็นแรก ผู้บริหารเห็นด้วยมาก ในขณะที่ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบอื่น ได้แก่ การสอนแบบถาม - ตอบ การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู ($\bar{x} = 4.31$ และ $\bar{x} = 4.64$ ตามลำดับ) อีก 3 ประเด็นถัดมา คือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.83$ และ $\bar{x} = 4.72$ ตามลำดับ) กิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้เนื้อหาและการประเมินผล ($\bar{x} = 4.70$ และ $\bar{x} = 4.60$ ตามลำดับ) และผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามลำดับจากง่ายไปยาก เริ่มจากรูปธรรมไปหามนามธรรม ($\bar{x} = 4.63$ และ $\bar{x} = 4.52$ ตามลำดับ) สำหรับประเด็นที่เหลือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น: ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ($\bar{x} = 4.30$ และ $\bar{x} = 4.16$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	กิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้เนื้อหา และการประเมินผล	4.70	0.51	4.60	0.50	1.990	.047
2	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของผู้เรียน	4.72	0.46	4.53	0.52	3.859	.000
3	กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณา การระหว่างความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่หลอมรวมกัน	4.71	0.52	4.32	0.61	6.890	.000
	3.1 มีการบูรณาการการสอนวิชาภายในกลุ่มสาระการ เรียนรู้เดียวกัน	4.53	0.63	4.28	0.61	4.093	.000
	3.2 มีการบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษอาชีพและเทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น	4.37	0.74	3.95	0.78	5.608	.000
4	กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น:						
	4.1 ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้ คำแนะนำ	4.30	0.73	4.16	0.62	2.138	.033
	4.2 การเรียนการสอนตามสภาพจริง	4.68	0.49	4.44	0.63	4.281	.000
	4.3 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.81	0.45	4.65	0.49	3.524	.000
	4.4 ทักษะกระบวนการและการแก้ปัญหาบนพื้นฐาน ของหลักการและ เหตุผล	4.65	0.51	4.40	0.58	4.549	.000
	4.5 ให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงาน	4.66	0.54	4.52	0.52	2.621	.000
	4.6 ให้ความสำคัญของขั้นตอนการทำงานเท่า ๆ กับ ผลงาน	4.52	0.61	4.41	0.64	1.778	.076
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความ แตกต่างของผู้เรียน	4.71	0.48	4.52	0.62	3.349	.001

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็ว	4.70	0.49	4.56	0.51	2.708	.007
7	ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามลำดับจากง่ายไปยาก เริ่ม จากรูปธรรมไปหานามธรรม	4.63	0.54	4.52	0.53	2.127	.034
8	ในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่ หลากหลาย และยืดหยุ่นตามธรรมชาติของผู้เรียน	4.69	0.52	4.52	0.62	2.895	.004
9	วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ						
	9.1 การสอนแบบการอภิปราย	3.96	0.82	3.70	0.82	3.230	.001
	9.2 การสอนแบบสาธิต	4.57	0.71	4.47	0.62	1.617	.107
	9.3 การสอนแบบทดลอง	4.17	0.96	4.10	0.76	.787	.432
	9.4 การสอนแบบปฏิบัติการ	4.83	0.40	4.72	0.47	2.587	.010
	9.5 อื่น ๆ (การถาม - ตอบ, สถานการณ์จำลอง)	4.31	0.81	4.64	0.65	-2.199	.030
	รวม	4.57	0.39	4.39	0.38	4.149	.000

p < .05

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.67$ และ $\bar{X} = 4.51$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบ 3 ประเด็นที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในขณะที่ครูเห็นด้วยมากที่สุดว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.74$ และ $\bar{X} = 4.42$ ตามลำดับ) บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.64$ และ $\bar{X} = 4.42$ ตามลำดับ) และ บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด: ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด ($\bar{X} = 4.59$ และ $\bar{X} = 4.25$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 2 ประเด็น กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข ($\bar{X} = 4.69$ และ $\bar{X} = 4.58$ ตามลำดับ) และ ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก ($\bar{X} = 4.63$ และ $\bar{X} = 4.52$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิดการมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ในชั้นเรียน	4.66	0.51	4.64	0.56	.304	.761
2	การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผล ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข	4.75	0.47	4.67	0.50	1.596	.111
3	การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมเมื่อร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็นมิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์	4.64	0.51	4.60	0.49	.807	.420
4	ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข	4.69	0.50	4.58	0.52	2.267	.024
5	ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก	4.63	0.51	4.52	0.51	2.125	.034
6	บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด:						
	6.1 มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	4.64	0.53	4.42	0.69	3.617	.000
	6.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้ง คำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่าง สร้างสรรค์	4.74	0.48	4.42	0.60	5.815	.000
	6.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการ เรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด	4.59	0.62	4.25	0.81	4.753	.000
	รวม	4.67	0.41	4.51	0.42	3.698	.000

p < .05

สมมติฐานที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในขณะที่ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.55$ และ $\bar{X} = 4.44$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 6 ประเด็น กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.77$ และ $\bar{X} = 4.53$ ตามลำดับ) อีก 5 ประเด็นที่เหลือ คือ ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในขณะที่ครูเห็นด้วยมาก ว่า การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสมกับงบประมาณ ($\bar{X} = 4.67$ และ $\bar{X} = 4.46$ ตามลำดับ) ผู้สอนควรพิจารณา: เลือกให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.67$ และ $\bar{X} = 4.41$ ตามลำดับ) ผู้สอนควรพิจารณา: เลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 4.63$ และ $\bar{X} = 4.40$ ตามลำดับ) ผู้สอนควรจัดทำ และจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.55$ และ $\bar{X} = 4.26$) และผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อวัสดุ และอุปกรณ์ประกอบการสอนแต่ละชนิดอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.53$ และ $\bar{X} = 4.24$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่า การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณา: เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ในขณะที่ครูเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$ และ $\bar{X} = 4.49$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.68	0.52	4.59	0.53	1.629	.104
2	ผู้สอนควรจัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	4.55	0.57	4.26	0.75	4.353	.000
3	ผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอนแต่ละชนิดอย่างชัดเจน	4.53	0.68	4.24	0.56	4.730	.000
4	การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณา:						
	4.1 เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน	4.73	0.48	4.70	0.46	.805	.421
	4.2 เลือกให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.67	0.52	4.41	0.69	4.189	.000
	4.3 เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสมกับงบประมาณ	4.67	0.55	4.46	0.64	3.574	.000
	4.4 เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น	4.67	0.54	4.49	0.65	2.993	.003
	4.5 เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.77	0.47	4.53	0.61	4.426	.000
	4.6 เลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.63	0.56	4.40	0.68	3.706	.000

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
5	สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ						
	5.1 สื่อบุคคลซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด สู่ผู้เรียน	4.40	0.56	4.43	0.60	- .509	.611
	5.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน	4.37	0.59	4.39	0.68	- .242	.809
	5.3 สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ	4.29	0.59	4.35	0.72	- .931	.353
	5.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทดลอง ฯ	4.38	0.70	4.50	0.60	-1.896	.059
	5.5 สื่อสื่อดิจิทัลหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ	4.42	0.65	4.45	0.65	- .451	.652
	รวม	4.55	0.39	4.44	0.45	2.648	.008

p < .05

สมมติฐานที่ 5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.78$ และ $\bar{X} = 4.59$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบ 4 ประเด็น ที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$ และ $\bar{X} = 4.59$ ตามลำดับ) ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินก่อนเริ่มการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.82$ และ $\bar{X} = 4.64$ ตามลำดับ) และเกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความแน่นอน และเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.79$ และ $\bar{X} = 4.56$ ตามลำดับ) ในประเด็นที่เหลือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า ผู้สอนควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ($\bar{X} = 4.78$) ในขณะที่ครูเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.83$ และ $\bar{X} = 4.68$ ตามลำดับ) และผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.73$ และ $\bar{X} = 4.58$ ตามลำดับ)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครู คือ ผู้สอนควรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.76$ และ $\bar{X} = 4.66$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล

ลำดับ ที่	การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล	ความคิดเห็น				t	p
		ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.87	0.35	4.59	0.51	6.397	.000
2	ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน	4.82	0.40	4.64	0.49	4.147	.000
3	ผู้สอนควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน	4.78	0.47	4.47	0.63	5.733	.000
4	ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง	4.83	0.39	4.68	0.47	3.441	.001
5	ผู้สอนควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.66	0.53	4.56	0.64	1.695	.091
6	ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย	4.73	0.49	4.58	0.63	2.773	.006
7	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความแน่นอน และเที่ยงตรง	4.79	0.46	4.56	0.61	4.305	.000
8	ผู้สอนควรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	4.76	0.49	4.66	0.56	2.016	.045
	รวม	4.78	0.36	4.59	0.49	4.467	.000

p < .05

สมมติฐานที่ 6 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนครูมีความคิดเห็นในระดับเห็น ด้วยมาก ($\bar{X} = 4.45$) ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวม

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวม	ความคิดเห็น				t	p
	ผู้บริหาร (n = 199)		ครู (n = 204)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ด้านการวางแผนการเรียนรู้	4.69	0.37	4.44	0.38	6.842	.000
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.57	0.39	4.39	0.38	4.149	.000
ด้านจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	4.67	0.41	4.51	0.42	3.698	.000
ด้านการใช้สื่อการสอน	4.55	0.39	4.44	0.45	2.648	.008
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.36	4.59	0.49	4.467	.000
รวม	4.63	0.34	4.45	0.38	5.040	.000

p < .05

ข้อวิจารณ์

การศึกษาคำคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการจัดเรียนการสอนครอบคลุม การวางแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล การสอน ผู้วิจัยนำเสนอข้อวิจารณ์ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน

ผลการศึกษาคำคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ ซึ่งให้เห็นว่า ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า ผู้สอนควรศึกษาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสาระการเรียนรู้ และให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูมีความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ว่าเป็นสิ่งที่ยังสำคัญยิ่งในกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียน เพราะเป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีการประเมินผลให้เหมาะสมกับสาระนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมขำ นิมสุวรรณ (2545: 62 - 63) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับก่อนจัดทำแผนการสอน ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ผู้บริหารและครูยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ว่าควรเน้นทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน การจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (2546: 11) ที่กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีว่า เป็นสาระที่เน้นการทำงาน กระบวนการทำงาน และการจัดการอย่างเป็นระบบ ในทำนองเดียวกัน สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 10) กล่าวว่า "...การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครูผู้สอนควรเน้นกระบวนการ ควบคู่ไปกับผลงาน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน ไม่ใช่มุ่งพิจารณาถึงผลงานแค่

เพียงอย่างเดียว เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานนั้น ๆ ด้วย...”

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า นักเรียนชอบที่ครูให้ช่วยคิดว่าจะเรียนหรือปฏิบัติงานอะไร ซึ่งสอดคล้องกับ รุจีร์ ภู่อาระ (2545: 108) ที่เสนอบทบาทของครูในการวางแผนการเรียนว่า การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อที่นักเรียนคิดว่าควรจะเรียนในการวางแผนการเรียนนั้นมีประโยชน์สำคัญยิ่ง เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้วิธีการเรียนรู้ของตนเองที่หลากหลาย และไม่เป็นการจำกัดความสามารถทางสมองของผู้เรียนอีกด้วย และสอดคล้องกับ พรธนา ชุ่มกมล (2546: 41) ที่กล่าวถึงตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า ครูควรให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เพราะจะทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข

จากการทดสอบสมมติฐานด้านการวางแผนการสอนหรือการวางแผนการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครูอย่างมีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการวางแผนการสอนหรือการวางแผนการเรียนรู้มากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง แต่เกี่ยวข้องในด้านนโยบาย การวางแผน และการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จึงให้ความสำคัญกับการวางแผนการเรียนรู้ เพราะจะนำไปสู่ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ซึ่งครูเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฏิบัติการ โดยการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบปฏิบัติการ และให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2546 : 12) และสอดคล้องกับ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 : 6) ที่ว่า แผนการสอนที่ดีควรมีกิจกรรมการ

เรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามจุดมุ่งหมาย

นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูยังมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในอันดับที่สอง โดยให้ความสำคัญในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากที่ ผู้บริหารและครูเห็นว่าลักษณะพื้นฐานของการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้น มุ่งเน้นไปที่การลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2543) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย และด้วยใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา (2545: 4) ที่ว่าการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรนำรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลายเข้ามาใช้ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ในทำนองเดียวกัน Brady (1992) ที่เสนอรูปแบบการให้แสดงพฤติกรรม (Behavioral Model) ซึ่งเป็นการลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ และใช้สิ่งที่มีกระตุ้นเพื่อแสดงพฤติกรรมออกมา โดยใช้หลักทฤษฎีทางพฤติกรรมที่กำหนดว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการปฏิบัติของผู้เรียนในชั้นเรียนทั้งชั้น หรืออาจเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล โดยครูเป็นผู้สาธิตให้ดู และให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเพื่อเป็นการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากทฤษฎี

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า นักเรียนชอบที่ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับ รุจิรี ภูสาระ (2545: 71) ที่ว่า การจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนทุกคนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจากวิธีการสอนที่แตกต่างกันจะเรียนรู้ได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชอบที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา สุขุมาก (2543: 93) ที่กล่าวถึงวิธีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน อาจทำได้โดย การให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพังโดยครูกำหนดงานให้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกกิจกรรมที่ตนสนใจและสมัครใจ ทำให้ได้ความรู้สึกรับผิดชอบ ในทำนองเดียวกัน ชัยพร วงศ์วรรณ (2547) กล่าวว่า การที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น และทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชอบที่ครูรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระหว่างทำการเรียนการสอนและร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ชอบที่ครูให้แบ่งกลุ่มช่วยกันทำงาน สอดคล้องกับ อภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 235) ที่ว่า ในการสอนครูต้องใช้เทคนิคการ และทักษะการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนและบทเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน รวมถึงการฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มด้วย และยังพบว่า นักเรียนชอบที่สามารถทำงานตามที่ตนคิดและออกแบบ

เอง ชอบที่ขณะครูสอนนักเรียนสามารถซักถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ และชอบที่ครูให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่นักเรียนชอบนั้นล้วนเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมขำ นิมสุวรรณ (2545ก: 101) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่พบว่า นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและช่วยกันทำงาน ให้นักเรียนทำงานตามความคิดของนักเรียน ขณะสอนครูให้นักเรียนทุกคนซักถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2546: 5) ที่กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ในทำนองเดียวกัน ทิศนา แชมมณี (2547) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด คือผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติ ทำให้เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งว่า การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน นั้นจะทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียน และมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีครูผู้สอนคอยดูแลเอาใจใส่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมขำ นิมสุวรรณ (2545ก: 65 - 66) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนว่า การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ผู้บริหาร เห็นด้วยในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และให้ความสำคัญเป็นอันดับที่สองว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ ในขณะที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ที่สุดเช่นกัน แต่ให้ความสำคัญเป็นอันดับที่หก ซึ่งครูผู้สอนเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนเป็นผู้มี บทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ระหว่างเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อามรณ์ ใจเที่ยง (2546: 237) ที่กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี คือ ทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน บรรยากาศในห้อง เรียนจะไม่ตึงเครียด เป็นบรรยากาศที่รื่นรมย์ น่าเรียน น่าสอน ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ในทำนอง เดียวกัน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544: 126) ที่ว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบเป็นกันเอง เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ และมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

สำหรับผู้บริหารให้ความสำคัญกับบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัดคือ กิจกรรมที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ใช้ หลักการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และอย่างสร้างสรรค์ในการวางแผนบริหารงานด้านต่าง ๆ จึงเล็งเห็น ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์นั้น จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเหตุเป็นผล ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นใน ระหว่างการเรียน และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการคิดวิเคราะห์สิ่งเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้ สอดคล้องกับ อามรณ์ ใจเที่ยง (2546) ที่ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการ สอน คือ การจัดบรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่ง ที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดพลาดด้วย โดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกรังเกียจ ใน ทำนองเดียวกัน กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาชลบุรี เขต 3 (2548) ได้กล่าวว่า ผู้สอน เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในการสร้างบรรยากาศด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามที่แปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ และ สอดคล้องกับ บุญทอง เมตตาหามู (2548: 24) ที่ว่า การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้า และสร้าง ความรู้ด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการ สอนแบบร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็นมิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจที่ตรงกันว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและในกลุ่มผู้เรียนด้วยกันเอง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมี

ความสุข สอดคล้องกับ จิรภรณ์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2548: 32) ที่ว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นต้องมีบรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็นมิตรจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด และจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นเรียนของครู พบว่า นักเรียนชอบที่ขณะสอนครูยิ้มแย้มและเป็นกันเองกับนักเรียน ชอบที่ครูชมและให้กำลังใจนักเรียนขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน และชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีให้เกิดขึ้นทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ระดับสำคัญมากที่สุดหรือเห็นด้วยมากที่สุด แต่จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอย่างมีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเห็นว่าการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้บริหารยังเห็นว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนนั้นเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ปันดดา บุญตานนท์ (2545: 27) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่า ควรจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งทางกายภาพ และอารมณ์ มีการเสริมแรงทางบวก เพื่อสร้างความมั่นใจและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q) ของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนจดบันทึกเพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในทำนองเดียวกัน บุญทอง เมตตาทมู (2548: 38) ได้กล่าวถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้เรียนทุกคน ทุกระดับชั้นเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย มีความสุข ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความรักและความผูกพัน และภูมิใจในโรงเรียนของตน และจากผลการศึกษาของ สุลัดดา ลอยฟ้า (2540) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า การจัดชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ผู้สอนสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามรายวิชาของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น

4. การใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกว่า การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณาเลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ในขณะที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเช่นกัน แต่ให้ความสำคัญเป็นอันดับที่สาม ซึ่งครูผู้สอนเห็นว่า การเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหา ที่สอน มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเลือกและใช้สื่อประกอบการสอน ดังนั้นครูผู้สอนจึงให้ความสำคัญกับการใช้สื่อการสอนหรือสื่อการเรียนรู้ โดยเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่สอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และเรียนรู้สิ่งที่ผู้สอนต้องการสื่อได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุันทหา สุนทรประเสริฐ (2543) ที่ว่า สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหา ในทำนองเดียวกัน กรมวิชาการ (2545: 11) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ว่า ในการเลือกสื่อการเรียนรู้ต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน โดยผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง และมีเจตคติที่ถูกต้องอย่างไร จากนั้นจึงจะพิจารณาว่าจะเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทใดที่มีความเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่จุดมุ่งหมายกำหนด

สำหรับผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเล็งเห็นว่า การเลือกใช้สื่อการสอนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพราะสื่อการเรียนการสอนบางชนิดนั้นเหมาะกับผู้เรียนในช่วงวัยที่ต่างกัน สื่อที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมนั้นเหมาะกับผู้เรียนวัยเด็ก สื่อที่มีลักษณะเป็นนามธรรมนั้นอาจจะเหมาะกับผู้เรียนที่โตขึ้น หากนำสื่อการสอนที่มีลักษณะเป็นนามธรรมมาใช้กับผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็ก จะทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ผิดพลาด และทำให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารจึงเล็งเห็นความสำคัญของการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสื่อที่ผู้สอนนำมาใช้ในการสอนง่ายและรวดเร็วขึ้น และทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 189) ที่กล่าวถึงหลักในการเลือกใช้สื่อการสอนว่า ควรเป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับ ชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมขำ นิมสุวรรณ (2545: 90 - 92) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับเห็นด้วยมากที่สุดว่า ในการเลือกใช้สื่อการสอนผู้สอนควรพิจารณาเลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนนั้น

นอกจากจะเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน แล้วผู้สอนควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยมากที่สุด ในขณะที่ครูเห็นด้วยมาก กับประเด็นที่ว่า การเลือก ใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในห้องเรียน เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง และจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า นักเรียนชอบที่ครูใช้วัสดุที่หาง่ายในห้องเรียนมาทำสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เล็งเห็นคุณค่าของวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องเรียน เพราะหาง่ายและราคาถูก สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนได้มากมาย ซึ่งจะเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณ และประหยัดเวลาในการจัดหาและจัดทำสื่ออีกด้วย อีกทั้งสื่อการเรียนการสอนที่ทำจากวัสดุที่หาง่ายตามห้องเรียนนั้น ยังสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีคุณภาพพอ ๆ กับวัสดุบางชนิดที่มีราคาแพงอีกด้วย สอดคล้องกับ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543: 95) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะ หาง่าย ประหยัด น่าสนใจ ใช้ได้ไม่ยุ่งยาก และเสียเวลาในการเตรียมไม่มาก ในทำนองเดียวกัน สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545: 53) ที่ระบุให้ ผู้สอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ง่ายในห้องเรียนมาประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ที่มีในห้องเรียน และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. การวัดและประเมินผลการสอน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกว่า ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในขณะที่ครูผู้สอนเห็นด้วยมากที่สุดเช่นกัน แต่ให้ความสำคัญเป็นอันดับที่สี่ ซึ่งครูผู้สอนเห็นว่า ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง มีความสำคัญเป็นอันดับที่หนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการประเมินผลตามสภาพจริง เพราะเป็นการประเมินที่สามารถทำให้ผู้เรียนแสดงออกให้เห็นถึงการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ นอกจากนี้จะเห็นที่จำนวนผลผลิตที่ผู้เรียนได้จัดทำแล้ว ยังเน้นที่เรื่องความสามารถทางสติปัญญา กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแก้ปัญหาและงานภาคปฏิบัติในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย สอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2545: 131) ที่ว่า การวัดและประเมินผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

ของผู้เรียนและครอบครัว กลุ่มกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านจึงต้องวัดและประเมินผลจากสภาพจริง ในทำนองเดียวกัน สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544: 95) ที่กล่าวถึง การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่อาศัยหลักการที่ว่า ผู้เรียนต้องมีการลงมือกระทำ ปฏิบัติ หรือแสดงออก เพื่อแสดงถึงความเข้าใจและเพื่อแสดงออกถึงทักษะจากการเรียนรู้ ตลอดจนการแสดงถึงกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้เรียนใช้ด้วย ในทำนองเดียวกัน สมนึก ภัททิยชนี (2549: 49) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนและการวัดผลจากสภาพจริง จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างงาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ และการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

สำหรับผู้บริหารให้ความสำคัญกับประเด็นที่ว่า ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแล และบริหารในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ดังนั้นการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ว่าจุดใดที่ต้องปรับปรุง จุดใดที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้บริหารเป็นผู้กำกับ ติดตามและตรวจสอบ เพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการประเมินผล และการประเมินผลที่ได้นั้นต้องประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543: 55) กล่าวถึงการเตรียมการวัดและประเมินผล ผู้สอนควรเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้น โดยการจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และจัดให้ครอบคลุมทั้งส่วนของกระบวนการ (Process) ผล (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คมขำ นิมสุวรรณ (2545ก: 72-74) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารและครูเห็นด้วยมากที่สุดและให้ความสำคัญเป็นอันดับสองว่า ผู้สอนควรมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมากที่สุด กับประเด็นที่ว่า ผู้สอนควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า เมื่อทำการประเมินผลการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ แล้ว ควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งตัวผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสถานศึกษา อย่างไรก็ตามในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและสังคม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2541: 156) ที่กล่าวถึง การประเมินที่กระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้ได้ข้อมูลสะท้อนกลับ สำหรับนำมาพิจารณาปรับปรุงการสอนได้เป็นอย่างดี ในทำนองเดียวกัน ศิริชัย กาญจนาวาสี (2543) ได้กล่าวถึง แนวคิดและหลักการปฏิรูประบบการประเมินการเรียนรู้ ว่า ผลจากการ

ประเมินการเรียนรู้ จะต้องใช้เป็นสารสนเทศสำหรับติดตาม กำกับ ปรับปรุง สนับสนุน พัฒนาการเรียนรู้ พัฒนา การเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนต่อไป ซึ่ง สุรินทร์ สุนทรประเสริฐ (2547: 122) ได้ กล่าวถึง เป้าหมายสำคัญของการประเมินการเรียนรู้ตามหลักการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เพื่อนำผลการประเมิน ไปพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยนำผลการประเมินไปใช้ เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยตรง และนำผลไปใช้ปรับปรุงแก้ไข การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อีกประเด็นที่น่าสนใจ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ว่า ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ ผู้บริหารและครูมีความ คิดเห็นที่ตรงกันว่า ไม่มีวิธีการวัดและประเมินผลวิธีใดวิธีหนึ่ง ที่สามารถวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตามที่ จุดประสงค์กำหนด ดังนั้นจึงต้องเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนตามที่ต้องการ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2545: 90) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดนั้น ในการวัดและประเมินผลควรเลือกใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลาย วัดผล ทั้งด้านกระบวนการ ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ ในทำนองเดียวกัน คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ว่าด้วยการวัดและประเมินผล ว่าควร ใช้วิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง และถือว่าการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดการเรียนรู้เช่นกัน

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการวัดและ ประเมินผล ระดับสำคัญมากที่สุดหรือเห็นด้วยมากที่สุด แต่จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าค่าเฉลี่ยระดับ ความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลมากกว่าผู้สอน เพราะผู้บริหารมี หน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการประเมินการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพตามที่มาตรฐาน กำหนด แต่ทั้งผู้บริหารและครูต่างก็ให้ความสำคัญในรายละเอียด ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ชัดว่า ทั้งผู้บริหารและครูเห็น ว่าการวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่ประโยชน์สำคัญยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน และยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอีกด้วย

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม สาระงานอาชีพและเทคโนโลยี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนชอบที่ครูให้ เพื่อนในห้องช่วยกันให้คะแนนผลงานของผู้เรียน ชอบที่ครูจัดให้มีการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งในและนอก ห้องเรียน ชอบที่ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานหรือชิ้นงาน

จากประเด็นข้างต้นจะเห็นว่า เป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีวิถึคิด วิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตรประจำวัน สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ อลิศรา ชูชาติ (2539: 22) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้จะต้องเป็นไปในลักษณะของการกระทำกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ให้ทุกคนได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย เพื่อการประเมินที่ถูกต้องต่อเนื้อ และเพื่อการปรับปรุงการวางแผนการเรียนการสอน ในทำนองเดียวกัน สยาม ปิยะนราธร (2542: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้นนั้น จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ แก้ปัญหาหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ตามความสนใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพชีวิตรประจำวัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ในทำนองเดียวกัน พรรณา ชุ่มกมล (2546) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนอย่างมีความสุข โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เป็นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ ผู้เรียนได้สัมผัส ทดลอง คิดวิเคราะห์ ประเมินผล และฝึกฝนด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีประสบการณ์เต็มศักยภาพของตน จนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

จากการเรียนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม นั้น ยังมีประโยชน์ถึงการวัดและประเมินผลของนักเรียนอีกด้วย กล่าวคือ นักเรียนชอบที่ครูให้เพื่อนในห้องช่วยกันให้คะแนนผลงานของผู้เรียน และชอบที่ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานหรือชิ้นงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การให้นักเรียนประเมินผลงานของตนเอง จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการประเมิน และเกิดความภูมิใจในความสำเร็จ และในผลงานของตนเอง อีกทั้งการประเมินผลงาน ผู้เรียนยังสามารถนำผลการประเมินมาแก้ไขและพัฒนาผลงานของผู้เรียนให้ดีขึ้น และเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ ทิศนา แชนมณี (2542: 12) ที่กล่าวถึง การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลงานของตนเองเท่า ๆ กับการมีส่วนร่วมวางแผนและร่วมกิจกรรม ผู้เรียนจะรู้สึกพอใจหากได้ประเมินความสำเร็จของตนเอง และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครูในสิ่งที่เป็นพฤติกรรมที่ดี ในทำนองเดียวกัน รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2545: 68 - 72) ที่กล่าวว่า หากผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมประเมินงานที่ตนปฏิบัติ นักเรียนจะสามารถสังเกตเห็นพัฒนาการของตนเองว่า เข้าใกล้หรือไกลกว่ามาตรฐานและต้องปรับปรุงส่วนใดบ้าง การที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินยังช่วยให้การประเมินนั้นมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสังเกต จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ดังนี้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉย ๆ กับประเด็นที่ว่า ครูให้ผู้เรียนช่วยกันทำความสะอาดห้อง เรียนหลังจากเรียนการปฏิบัติทุกครั้ง ที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉย ๆ อาจเป็นเพราะ เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องทำทุกครั้งหลังเลิกเรียนอยู่แล้ว โดยที่ครูผู้สอนใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการเรียนภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ อภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 232) ที่กล่าวถึง การจัดบรรยากาศห้องเรียนทางกายภาพว่าด้วยเรื่องการจัดสภาพห้องเรียน ว่า ควรจัดห้องเรียนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบช่วยกันเก็บกวาด เช็ดถู ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด และเป็นการฝึกการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นอีกด้วย

อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ นักเรียนเฉย ๆ ที่ครูวัดและประเมินผลเฉพาะบางหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น จากหลักการประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเน้นการวัดผลและประเมินผลจากสภาพจริง และต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2545: 132) ซึ่ง สำนักนิเทศและพัฒนาการศึกษา (2545: 38) ยังได้กล่าวถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการจัด การเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ไว้ว่า ควรมีการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อประเมินความพร้อมและความรอบรู้ของผู้เรียนก่อนการเรียน ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน และควรประเมินผลหลังเรียน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประกอบในการพิจารณาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ยังเน้นทักษะหรือเน้นการปฏิบัติ ดังนั้นการประเมินผลจึงเป็นการประเมินผลจากการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง และต้องทำการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ดังนั้นการประเมินผลเฉพาะบางหน่วยการเรียนรู้ จึงไม่สอดคล้องกับการประเมินผลของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ครูให้นักเรียนทำงานตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น ประเด็นดังกล่าว นักเรียนให้ความคิดเห็นในระดับเฉย ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นสาระที่เน้นการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ และรู้จักแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎี (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546: 11) สอดคล้องกับ พรธนา ชุ่มกมล (2546: 16) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข คือ การส่งเสริมการคิดทุกขั้นตอนของการเรียนที่มุ่งพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนรวมทั้งการคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์ ในทำนองเดียวกัน สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2453: 51) ที่เสนอหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน ที่เน้นกระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียน

ได้คิดถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดผลงาน มีชั่วโมงพิจารณาถึงผลงานเพียงอย่างเดียว ดังนั้นการที่ครูผู้สอนให้นักเรียนทำงานตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น เป็นวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพราะการที่ครูให้นักเรียนทำงานตามแบบนั้น นักเรียนไม่ได้ใช้ความคิดในการออกแบบ หรือสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองเลย เพราะมีตัวอย่างหรือรูปแบบที่ต้องปฏิบัติพร้อมอยู่แล้ว จึงเป็นการปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และโอกาสที่นักเรียนจะพบปัญหาในการทำงานนั้นมีน้อย ทำให้ในอนาคตหากนักเรียนพบปัญหาในการทำงานอาจจะทำให้แก้ไขปัญหานั้นไม่ได้

และประเด็นที่น่าสนใจประเด็นสุดท้าย คือ ครูใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง ประเด็นดังกล่าว นักเรียนให้ความคิดเห็นในระดับเฉย ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อให้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์ สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2541: 4) ที่กล่าวว่า ไม่มีเทคนิคหรือวิธีการสอนใดวิธีเดียวที่สามารถให้ผลได้สูงสุดต่อการสอนจุดประสงค์ทุกจุดประสงค์ ดังนั้นผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน เพื่อให้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์ สอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2546: 136) ที่กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาฉบับปัจจุบัน เน้นให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะวิธีการหาความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง ดังนั้นการที่ครูใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง จึงเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพราะการใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในแต่ละครั้งนั้น ไม่สามารถสนองความต้องการและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารจำนวน 199 คน ครูจำนวน 204 ที่ได้จากสุ่มด้วยวิธี (Simple Random Sampling) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน ที่ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยตนเองบางส่วนและจัดส่งทางไปรษณีย์บางส่วน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ผลสรุปดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้บริหารและครูมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ผู้บริหารมากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้บริหารสองในห้า มีภาระงานสอนเฉลี่ย 13.78 ชั่วโมง/สัปดาห์ ผู้บริหารสองในห้าอยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และมีประสบการณ์การทำงานโดยเฉลี่ย 12.07 ปี ส่วนประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ผู้บริหารเกือบทั้งหมดเคยอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 จากกลุ่มโรงเรียน และมากกว่าสามในห้าเคยอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากกลุ่มโรงเรียน ได้รับประโยชน์ในระดับมาก ครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูเกือบหนึ่งในสามจบสาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ และรับผิดชอบสอนงานช่าง ครูเกือบครึ่งหนึ่ง มีภาระงานสอนเฉลี่ย 16.57 ชั่วโมง/สัปดาห์ ครูมีภาระงานอื่นเฉลี่ย 7.76 ชั่วโมง/สัปดาห์ ครูมากกว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมากกว่า 22 ปี และมากกว่าสามในห้าสอนเพราะสมัครใจ เกี่ยวกับประสบการณ์การอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 มากกว่าครึ่งหนึ่งเคยอบรมจากกลุ่มโรงเรียน สำหรับประสบการณ์อบรมการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูเกือบสามในห้าเคยอบรมจากกลุ่มโรงเรียน ซึ่งได้รับประโยชน์ในระดับมาก สำหรับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนพบว่า มากกว่าสามในห้าเป็นเพศหญิง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 การวางแผนการเรียนรู้ โดยรวมผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนครูโดยรวม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก กล่าวคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับ 2 ประเด็น เท่ากัน ซึ่งให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง คือ ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาสาระการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสาระการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ควรเน้น ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ ขณะที่ครูให้ความสำคัญกับประเด็นแรกเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกับผู้บริหาร และประเด็นที่สองครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสาม

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนครู โดยรวม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก กล่าวคือ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 2 อันดับแรก คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ การสอนแบบปฏิบัติการ และ กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3 การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารและครูยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็น การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และผู้บริหารให้ความสำคัญกับ บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นอันดับสอง ขณะที่ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสองกับประเด็นที่ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.4 การใช้สื่อการสอน โดยรวมผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนครู โดยรวม มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก กล่าวคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับประเด็น การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ครูเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในอันดับสาม ซึ่งครูให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งกับประเด็นที่ว่า การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งผู้บริหารเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวเป็นอันดับสอง โดยครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสองกับประเด็นที่ว่า สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 การวัดและประเมินผล โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด กล่าวคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับประเด็น ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ครูเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในอันดับที่สี่ ซึ่งครูให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งกับประเด็นที่ว่า ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่งผู้บริหารเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวเป็นอันดับสอง โดยครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสองกับประเด็นที่ว่า ผู้สอนควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และจากการทดสอบสมมติฐานโดยรวม พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นเรียนของครู สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในชั้นเรียนของครู โดยรวมอยู่ในระดับชอบ แต่มี 6 ประเด็นที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉย ๆ ว่า ครูให้ผู้เรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนหลังจากเรียนการปฏิบัติทุกครั้ง ครูวัดและประเมินผลเฉพาะบางหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น ครูให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์มาเองเมื่อมีการเรียนปฏิบัติ ครูให้นักเรียนทำงานหรือปฏิบัติงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ครูให้นักเรียนทำตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น และประเด็นสุดท้ายคือ ครูใช้วิธีการสอนที่ซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนรู้ บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หน่วยงาน หน่วยงาน กงวิวิชาการ ฯลฯ ควรศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมาย ข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนดำเนินการสอน ตรงตามหลักสูตรและตามระยะเวลาที่กำหนด และให้ครูผู้สอนวางแผนการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการ การทำงาน การแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีตามสภาพจริง

กรณีที่ยังไม่เข้าใจ การวางแผนการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติ เน้นทักษะกระบวนการ การทำงาน การแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎี ควรมีการจัดการอบรมครูในเรื่องดังกล่าวให้มีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนั้นควรจัดทำและเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เน้นการปฏิบัติจริง และเน้นทักษะกระบวนการการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า

2. การจัดการเรียนการสอน บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หน่วยงาน หน่วยงาน กงวิวิชาการ ฯลฯ ควรมีการจัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครูผู้สอนในด้าน การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ควร เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการทำงานการจัดการอย่างมีระบบ เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเรียนรู้ ด้วยกัน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในการเรียนแต่ละครั้ง เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน และภายในบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสม เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุข โดยการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ซึ่งครูควรเตรียมการเรียนการสอนให้พร้อมเสมอ เพื่อให้การเรียนการสอนในแต่ละครั้งไม่สะดุด การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูผู้สอน และบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนจะเกิดขึ้นได้ เมื่อครูผู้สอนยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ผู้เรียน โดยการชมและให้กำลังใจผู้เรียนขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน ให้คำแนะนำและร่วมกันคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนหรือปฏิบัติงานร่วมกับผู้เรียน รับฟังและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

4. การใช้สื่อการสอน บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หน่วยงานนิเทศ กองวิชาการ ฯลฯ ส่งเสริมให้ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เน้นสื่อการสอนที่เป็นวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุที่มีราคาไม่สูงมากมาใช้ประกอบการสอน ทั้งนี้ควรเลือกสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาหรืองานที่จะสอน สื่อการสอนนั้นต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และครูผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัสดุที่นำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณหรือสนับสนุน สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ควรจัดการอบรมให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้าง และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมถึงการจัดทำคู่มือการใช้สื่อการสอนเพื่อที่ครูท่านอื่นสามารถนำไปใช้นั้น ๆ ไปใช้ได้

5. การวัดและประเมินผล บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หน่วยงานนิเทศ กองวิชาการ ฯลฯ ควรจัดอบรมให้ครูผู้สอนรู้จักลักษณะการประเมินที่เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่เน้นการวัดและประเมินตามสภาพจริง รวมถึงการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลให้มีความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ในการประเมินผลนั้นต้องประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์การประเมินก่อนเริ่มการเรียนการสอน และควรมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ครูควรให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตนเอง และผู้เรียนประเมินผลงานซึ่งกันและกัน ประเมินการสอนของผู้สอน รวมถึงการจัดให้มีการแสดงผลงานของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อสร้างความภูมิใจให้แก่ผู้เรียน และหากผู้เรียนพบข้อบกพร่องในผลงาน ก็นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูควรอธิบายชี้แจงถึงเหตุผลของการให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนหลังเลิกเรียน การเตรียมอุปกรณ์ และการปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน โดยไม่เป็นแคมเปญที่จะให้คะแนนเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรผสมผสานหลายเทคนิควิธี เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จะช่วยให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนมากขึ้น
2. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของผู้บริหารและครูในสังกัดอื่น ๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายครอบคลุมมากขึ้น
3. ควรศึกษาวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลด้านการปฏิบัติ ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ควรศึกษาการจัดทำและ การใช้แผนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ และเน้นกระบวนการการทำงาน และแก้ปัญหามพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรณีศึกษา ตันศิริ. 2548. อาจารย์ผู้สอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย. **สัมภาษณ์**, 14 กรกฎาคม 2548.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533. **คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2535. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2539. **แนวทางการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2545ก. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. 2545ข. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือพัฒนาสื่อการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาชลบุรีเขต 3. 2548. “การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิด”. **สื่อการเรียนการสอน** (Online).
http://area.obec.go.th/chonburi3/workgroup/supervisor/new_page_6.htm, 1 ตุลาคม 2548.

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 2. 2547.

แผนการเรียนรู้บูรณาการ ชุดนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมและนิเทศโรงเรียนขนาดเล็ก. กาญจนบุรี:
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 2.

คมขำ นิมสุวรรณ. 2545ก. **ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคุณกรรมศาสตรศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2545ข. **ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคุณกรรมศาสตรศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึงหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา. 2539. **คู่มือครูแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่เน้นกระบวนการการปฏิบัติงานโดยใช้ใบงานและใบความรู้.**

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. **การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. 2546. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

จินตนา สุขมาก. 2543. **หลักการสอน.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณาการพิมพ์.

- จิรภรณ์ มั่นเศรษฐวิทย์. 2548. “การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาให้กับเด็กวัยอนุบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม”. **ข่าวสด** (14 มกราคม 2548): 32.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. 2547. **เอกสารคำสอนปฏิบัติการสอน (Teaching Practice)**. คณะศึกษาศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, กระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา).
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ. 2542. **บูรณาการ วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูยุค 2000**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชีพสุมน รังสยาธร. 2547. **เอกสารประกอบการสอนวิชาการประเมินผลทางคหกรรมศาสตร์**. ภาควิชาอาชีวศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา).
- ถวัลย์ มาศจรัส, ณิชนันท์ ประสงค์ และ อภรณ์ หนิมสุข. 2546. **นวัตกรรมการศึกษาชุด Model การเขียนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียน และการจัดทำผลงานอาจารย์ 3**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธารอักษร.
- ดวงใจ คุณะจันทร์. 2548. หัวหน้างานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนโยธินบูรณะ. **สัมภาษณ์**, 28 กรกฎาคม 2548.
- ทิศนา แคมมณี. 2542. “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)”. **วารสารวิชาการ**. 2(พฤษภาคม 2542): 12 – 45.
- _____. 2545. **กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ จำกัด.
- _____. 2547. **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสู่ทธาการพิมพ์ จำกัด.

- นวลจันทร์ พิgulแก้ว. 2534. **คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาการงานและอาชีพประเภทวิชาคหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิคม อุตมะ. 2544. **การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10.
- นิรนาม. 2549. “เรียนรู้แบบบูรณาการ วิทยาศาสตร์ง่ายนิดเดียว.” **ข่าวสด** (25 เมษายน 2549): 4.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2541. **การพัฒนาการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว. 2535. “การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง.” **วารสารการวัดผลการศึกษา**. 1 (กรกฎาคม 2535): 20 – 25.
- บุญทอง เมตตาห่ม. 2548. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร**. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปนัดดา บุญตานนท์. 2545. **ศักยภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูคหกรรมศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร**. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรธนา ชุ่มกมล. 2546. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี**. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรณี แก้วทิพนนท์. 2548. อาจารย์ผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. **สัมภาษณ์**, 3 สิงหาคม 2548.

- พินิจ พันธุ์ชื่น. 2550. **การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ (Online).**
<http://www.geocities.com/thaibrains99/learnsys.htm>, 11 มกราคม 2550.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2544. **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้น จำกัด.
- มณีวรรณ จิตธรรมมา. 2545. **การบูรณาการ...สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต.** นนทบุรี: บริษัท แคนดิดมีเดีย จำกัด.
- ยุวดี เปรมวิชัย. 2550. **e – Learning คืออะไร (Online).**
http://library.rtna.ac.th/web/RTNA_Journal/y.5c.3/4.pdf, 9 พฤษภาคม 2550.
- โศภนา บุญยะกัลมพ. 2544. “ผู้เรียนสำคัญตาม พ.ร.บ. การศึกษาฯ พ.ศ. 2542”. **วารสารการศึกษา กทม.** 24 (กุมภาพันธ์ 2544): 10 -11.
- ลักษณะธนา โพธิ์ชัย. 2542. **การศึกษาศาสนาการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.** ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งนภา นตราวงศ์. 2545. **หลักสูตรมาตรฐานแห่งชาติสู่ชั้นเรียน.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันการแปลหนังสือ, กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แปลจาก Harris, D. E. and Carr, J. F. 1996. **How to Use Standards in the Classroom.** USA: n.p.
- วัฒนา เกลี้ยงเหนือ. 2549. “เรียนรู้แบบบูรณาการ ค้นหาความจริงทางธรรมชาติ.” **แนวหน้า** (23 เมษายน 2549): สก๊อปพิเศษ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ้อ.
- วิไลวรรณ ตริศรีชนะมารา. 2538. **เข็มทิศทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

วิราพร พงศ์อาจารย์. 2542. **การประเมินผลการเรียน**. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก: มปป. (โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง เจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ).

วีระเดช เชื้อนาม. 2550. **เจาะแก่น “ Child Centered ” การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง คืออะไร** (Online).

<http://ubon.obec.go.th/school/dueykai/html/childcenter.htm>, 15 เมษายน 2550.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2543. **การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2550. **บูรณาการ ความท้าทายทางศึกษาและความเป็นไปได้** (Online).

<http://eclassnet.kku.ac.th/ed-office/file/108953-a-2072548104403-integrated.doc>, 10 มีนาคม 2550.

สมนึก ภัททิยชนี. 2549. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กอฬลลนธุ์: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.

สมศักดิ์ ปรีปุระณะ. 2548. **การทำแผนการสอน** (Online). <http://www.sobkroo.com/plan.pdf>, 29 กันยายน 2548.

สมศักดิ์ ภูวภาคาวรรณ. 2544. **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.

สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. 2543. “ปฏิรูปการเรียนรู้อย่างไรจึงจะได้ผล.” **วารสารวิชาการ**. 3 (พฤษภาคม 2543): 10 -12.

- สถาพร จงพิพัฒน์วณิชย์. 2532. **ความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาคหกรรมภายในศูนย์ฝึกวิชาชีพกาญจนบุรีและสระบุรี.** ปรินญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง Berkay, A. L. 1975. "Selection Teaching Method and Materials." **Agricultural Education Magazine** (September 15, 1975): 199.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สยาม ปิยะนราธร. 2542. **การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2543. **การเขียนแผนการสอนแนวปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ.** ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- _____. 2547. **แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2546. **วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2546. **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัตดา ลอยฟ้า. 2540. **การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันของจังหวัดขอนแก่นในโครงการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.** ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาพ นัทรารมณ. 2546. **เอกสารประกอบการสอนวิชาระเบียบวิธีวิจัยคหกรรมศาสตร์ศึกษา.** ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง R.V. Krejcie and D.W. Morgan. 1970. **Educational and Psychological Measurement.** 30 (1970): 607-610.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536. **การวัดและการประเมินผลในชั้นเรียน.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544).**

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549. **สถิติข้อมูลทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2548.** กรุงเทพมหานคร: ดอนเมืองปรีณิตัง.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2549. **การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2548. “สื่อการเรียนรู้.” **ปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด แนวทางสู่การปฏิบัติ (Online).**

http://academic.obec.go.th/cdc/formular_base/formular_base.html, 15 กันยายน 2548.

เสาวพร เมืองแก้ว. 2538. **การพัฒนาหลักสูตรคหกรรมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน จำกัด พี. เอ็น. การพิมพ์.

หรรษา นิลวิเชียร. 2545ก. **การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลักการและแนวปฏิบัติ.**

ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

_____. 2545ข. **การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลักการและแนวปฏิบัติ.** ปัตตานี:

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. อ้างถึง Dewey, J. 1917. **Essays in Experimental Logic.**

Chicago: University of Chicago Press.

- อลิศรา ชูชาติ. 2539. เทคนิคการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. 2549. **เมื่อคุณธรรมนำการศึกษา** (Online).
<http://gotoknow.org/blog/somtawin/65019>., 10 ธันวาคม 2549.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. **หลักการสอน(ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- อังคณา ตุงคะสมิท. 2547. การบูรณาการการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ความท้าทาย โอกาสและการบูรณาการ. **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสคล้ายวันสถาปนาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นครบรอบ 36 ปี**. ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.
- Brady, L. 1992. **Curriculum development**. Victoria: Prentice Hall of Australia.
- Hari, S. 2007. "Introduction to Instructional Design." **Instructional Design** (Online).
<http://www.gdrc.org/info-design/instruct/intro.html>., 10 February 2007.
- Jarolimek, J. and F. D. Clifford. 1993. **Teaching and Learning in the Elementary School**. 5th ed. New York: Macmillan Publishing Company.
- Sara, M. 2007. "Instructional Design." **What is Instructional Design?** (Online).
<http://www.coe.uh.edu/courses/cuin6373/whatisid.html#top>., 15 September 2007.
- Winggins, G. 1989. "Teaching to the (Authentic) Test." **Educational Leadership** 46 (7): 14

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.พรทิพย์ สุนทรนันท์
สังกัดโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.ราตรี คิริพันธ์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ผศ.ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์
ผู้อำนวยการกองแผนงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. อัจฉราฉวี โชติสกุล
หัวหน้างานคหกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี โรงเรียนหอวัง

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โทร.0-2579-7143 ภายใน 1830

ที่ ศธ.0513.10907/ 64

วันที่ ๖ มิถุนายน 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผศ.ดร.พรทิพย์ สุนทรนันท์

ด้วยนางสาวชลิตา แดงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศราภพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสุมน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณี ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องมือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ที่ ศธ0513.109/ ๐๔

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

๖๖ มิถุนายน 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ราตรี ศิริพันธ์

ด้วยนางสาวชลิดา แดลงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศรราชพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสุมน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีนี้ ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องมือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงษ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร.02-9428200 ภายใน 1825 ต่อ 261

โทรสาร. 02-579-0203

ที่ ศร0513.109/ 64

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

๖๖ มิถุนายน 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผศ.ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์

ด้วยนางสาวชลิดา แดลงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศรราชพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสุมน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีนี้ ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องมือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร.02-579-7143 ต่อ 261, 262

โทรสาร 02-579-0203

ที่ ศธ 0513.109(2) / 100

ภาควิชาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

21 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน อาจารย์อัครราชวี โชติกุล

ด้วยนางสาวชลิดา แดลงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา คหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชา อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศราภพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสมน	รังสยธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำเครื่องมือวิจัยดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในการนี้ ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตรวจแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 0-2579-7143, 0-2942-8200 กด 1825

(๒๒)

ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบูรณะ
วันที่ 1458
วันที่ 4 ต.ค. 49
เวลา 14.00 น.
กรุงเทพมหานคร

ร.ร. โยธินบูรณะ
รับที่ 0.764/49
วันที่ 15.10.49
เวลา 15.00 น.
กรุงเทพฯ

ที่ ศช 0513.109(2)/ 119

ภาควิชาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พลธอิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

22 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบูรณะ

ด้วยนางสาวชลิตา แดงกิ่ง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา คหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็น
ของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร"

- ภายใต้การควบคุมของ
1. ดร.นฤมล	ศราภพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพยุพิน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อนเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชาการ

ในการทำเครื่องมือวิจัยดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องทดสอบเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถาม ในการนี้
พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนโยธินบูรณะ เป็นโรงเรียนที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีกลุ่มสาระการเรียนรู้
ที่อยู่ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีเหมือนกับกลุ่มประชากรที่เก็บข้อมูลจริงและมีคุณภาพ
ในการจัดการเรียนการสอน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นิสิตได้เข้าทดสอบเครื่องมือกับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน
30 คน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทดสอบเครื่องมือ ก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูล
วิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

เรียนเสนอเพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักขอบคุณยิ่ง

เห็นควรมอบ

กลุ่มบริหารงานวิชาการ

๑๕ ต.ค. ๔๙

ทราบ
 มอบตามเสนอ

.....
.....
(นายมานพ นพศิริกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบูรณะ
๑ ส.ค. 2549

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

มอบหัวหน้ากลุ่ม/หัวหน้างาน คัดแนบ

กลุ่มบริหารงานวิชาการ
 งานสำนักงาน
 งานวิจัย *ลวิ เวิน*
 งานประเมินฯ
 งานพัฒนาสื่อฯ
 โครงการภาษาภาษาอังกฤษ

.....
.....
68-๑๒
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ที่ ศธ 0513.109 (2) / 0๖๘

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

8 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 1

ด้วยนางสาวชลิดา แดงกกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา
ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง " ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
กรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศราธพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสมน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์โดยจะต้อง
เก็บจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรด
อนุญาตให้นิสิตดำเนินการขอลงข้อมูลจากผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครู หน.ฝ่ายต่างๆ ในสังกัด
โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 1 ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ เพื่อนิสิตจักได้
นำข้อมูลที่ได้อไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจกขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

นฤมล ศราธพันธุ์
(ดร.นฤมล ศราธพันธุ์)

ปฏิบัติราชการแทน หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-5797143,02-9428200 กด 1870,1871,1873

ที่ ศธ 0513.109 (2) / ๐๖๕

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

8 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2

ด้วยนางสาวชลิตา แดลงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตรศึกษา
ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง " ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
กรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศราทพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสมน	รังสยาธร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชาการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์โดยจะต้อง
เก็บจากผู้บริหาร ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร
เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการขอข้อมูลจาก
ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครู หน.ฝ่ายต่างๆ ในสังกัดโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานครเขต 1 ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ เพื่อนิสิตจักได้นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์และ
สังเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจกขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นฤมล ศราทพันธุ์)

ปฏิบัติราชการแทน หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-5797143,02-9428200 กด 1870,1871,1873

ที่ ศธ 0513.109 (2) / ๐๖๘

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

8 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3

ด้วยนางสาวชติดา แดงกิจ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา
ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง " ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
กรุงเทพมหานคร" ภายใต้การควบคุมของ

1. ดร.นฤมล	ศรารพันธ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ชีพสุมน	รังสยาร	กรรมการวิชาเอก
3. รศ.อบเชย	วงศ์ทอง	กรรมการวิชารอง

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์โดยจะต้อง
เก็บจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ได้โปรด
อนุญาตให้นิสิตดำเนินการขอข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครู หน.ฝ่ายต่างๆ ในสังกัด
โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ เพื่อนิสิตจักได้
นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจกขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นฤมล ศรารพันธ์)

ปฏิบัติราชการแทน หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-5797143,02-9428200 กค 1870,1871,1873

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่แจกแบบสอบถามผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี แบ่งตามเขตพื้นที่การศึกษา มีดังนี้

เขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1

เขตพระนคร

1. เบญจมราชาลัย
2. มัชฌิมวัดมกุฏกษัตริย์
3. วัดราชบพิธ
4. วัดสังเวช
5. สวนกุหลาบวิทยาลัย

เขตบางรัก

1. พุทธจักรวิทยา
2. สตรีวัดมหาพฤฒาราม

เขตพระโขนง

1. พระโขนงพิทยาลัย
2. วชิรธรรมสาธิต

เขตบางซื่อ

1. ราชันหาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2
2. คีลาจารย์พัฒนา

เขตราชเทวี

1. มัธยมสันพิทยา
2. ศรีอยุธยา

เขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

เขตหนองจอก

1. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4
2. มัชฌิมวัดหนองจอก

เขตลาดกระบัง

1. เทพศิรินทร์ร่วมเกล้า
2. พรตพิทยพยัต

เขตดุสิต

1. ราชวินิต มัชฌิม
2. วัดน้อยนพคุณ
3. วัดราชาธิวาส

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

1. เทพศิรินทร์
2. สายปัญญา

เขตดินแดง

1. กุณนทีรุทธารามวิทยาคม
2. สุรศักดิ์มนตรี

เขตสาทร

1. วัดสุทธิวาราม
2. สตรีศรีสุริโยทัย

เขตคลองเตย

1. ปทุมคงคา
2. สายน้ำผึ้ง

เขตบางกะปิ

1. เทพลีลา
2. บางกะปิ

เขตห้วยขวาง

1. จันทร์หุ่นบำเพ็ญ
2. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา

เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 (ต่อ)

เขตบึงกุ่ม

1. นวมินทร์ราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
2. บางกะปิสุขุมวิทอนุพัทธ์อุปถัมภ์

เขตดอนเมือง

1. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
2. ลีกัน (วัฒนาอนุพัทธ์อุปถัมภ์)

เขตลาดพร้าว

1. ลาดพร้าวเจ้าพิทยาคม
2. สตรีวิทยา 2

เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3

เขตบางกอกใหญ่

1. ฤทธิณรงค์รอน
2. วัดประดู่ในทรงธรรม

เขตตลิ่งชัน

1. มหรรณพาราม
2. วัดน้อยใน
3. วัดปากน้ำพิทยาคม

เขตบางแค

1. ปัญญาวรคุณ
2. ราชวินิตบางแคปานขำ

เขตราชบุรีบูรณะ

1. แจงร้อนวิทยา
2. บางปะกอกพิทยาคม

เขตบางพลัด

1. วัดบวรมงคล
2. วิมุตยารามพิทยากร

เขตบางขุนเทียน

1. ทวีธาภิเศก 2
2. พืทยาลงกรณ์พิทยาคม

เขตจตุจักร

1. สารวิทยา
2. หอวัง

เขตสะพานสูง

1. ศรีพฤษมา
2. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

เขตวังทองหลาง

1. นวมินทร์ราชูทิศ บดินทรเดชา
2. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

เขตภาษีเจริญ

1. จันทรประดิษฐารามพิทยาคม
2. วัดนวลนรดิศ
3. วัดรางบัว

เขตธนบุรี

1. มัชฌิมวัดดาวคนอง
2. วัดอินทาราม
3. ศึกษานารี

เขตบางกอกน้อย

1. ชีโนรสวิทยาลัย์
2. มัชฌิมวัดดุสิตาราม
3. มัชฌิมวัดนายโรง

เขตจอมทอง

1. มัชฌิมวัดสิงห์
2. วัดราชโอรส

เขตบางบอน

1. นวลนรดิศพิทยาคม รัชมั่งคณาภิเชก
2. ศึกษานารีวิทยา

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่แจกแบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งตามขนาดของโรงเรียน มีดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 1200 คน)

เขตพระนคร	วัดสังเวช
เขตดุสิต	วัดน้อยนพคุณ
เขตตลิ่งชัน	วัดปากน้ำวิทยาคม
เขตบางขุนเทียน	ทวีธาภิเศก 2

โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 1201 – 1800 คน)

เขตบางรัก	พุทธจักรวิทยา
เขตราชเทวี	มักกะสันพิทยา
เขตธนบุรี	ธนบุรีวรเทพีพลาภิรักษ์
เขตบางกอกใหญ่	วัดประดู่ในทรงธรรม

โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1801 – 2800 คน)

เขตสาทร	ยานนาวาเวชวิทยาคม
เขตพระโขนง	วชิรธรรมสาธิต
เขตบางกอกน้อย	ชิโนรสวิทยาลัย
เขตจอมทอง	วัดราชโอรส

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2801 คนขึ้นไป)

เขตพญาไท	สามเสนวิทยาลัย
เขตดินแดง	สุรศักดิ์มนตรี
เขตภาษีเจริญ	วัดนवलนรดิศ
เขตบางบอน	ศึกษานารีวิทยา

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ
การจัดการเรียน-การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่/อาจารย์ใหญ่/หัวหน้าหมวดการงานอาชีพฯ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

- แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่อไป
- แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2** ความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการจัดการเรียน- การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กรุณาอ่านคำชี้แจงที่ปรากฏในแต่ละตอนอย่างละเอียด
- กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำมาประกอบการวิจัย ข้อมูลทุกด้านจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้ประโยชน์ในงานวิจัยเท่านั้น ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ชลิดา แถลงกิจ

นิสิตปริญญาโท สาขาคุณธรรมศาสตรศึกษา

คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และกรอกข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ
 ชาย หญิง
 2. อายุ.....ปี
 3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
 4. หน้าที่ความรับผิดชอบ
 - 4.1 ภาระงานสอน
 ไม่มี มี จำนวนคาบที่สอนทั้งหมด.....คาบ/สัปดาห์
 - 4.2 ภาระงานบริหาร ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการ/ อาจารย์ใหญ่/ ครูใหญ่
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่/ ผู้ช่วยครูใหญ่
 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งตามหัวข้อ 4.2 จำนวน.....ปี
 6. ท่านเคยได้รับการอบรม/ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 หรือไม่
 เคย ไม่เคย
 ถ้า เคย ได้รับการอบรมจาก
 กลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 หน่วยงานเขตพื้นที่ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 7. ท่านเคยได้รับการอบรม/ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียน - การสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีหรือไม่
 เคย ไม่เคย
 ถ้า เคย ได้รับการอบรมจาก
 กลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 หน่วยงานเขตพื้นที่ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- เฉพาะท่านที่ เคยอบรม กรุณาตอบข้อ 7
8. ท่านคิดว่าความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียน-การสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพียงใด
 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำชี้แจง ในแต่ละข้อให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียน- การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด หรือสำคัญมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก หรือสำคัญมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง หรือสำคัญปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย หรือสำคัญน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือสำคัญน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวางแผนการเรียนรู้					
1. แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน.....	✓

คำอธิบาย จากตัวอย่างที่แสดง ผู้บริหาร **เห็นด้วยมากที่สุด** ว่าแผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน

ความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
โปรดแสดงความคิดเห็น ทุกข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวางแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน					
1. แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน.....
2. ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา:					
2.1 สารการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสารการเรียนรู้.....
2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น.....
2.3 โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตามหลักสูตร และตามระยะเวลาที่กำหนด.....
2.4 ตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้.....
3. ผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ของกลุ่มและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....
4. แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล.....
5. แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สติปัญญา ทักษะคิด และทักษะ.....
6. แผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม.....
7. แผนการเรียนรู้ควรเน้น:					
7.1 ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ.....
7.2 การแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและทฤษฎี.....
7.3 การปฏิบัติจริง.....
7.4 ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า ให้ผู้สอนบอกความรู้.....
8. บทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน.....
9. การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ การนิเทศ และช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ.....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. กิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ เนื้อหา และการประเมินผล.....
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน.....
3. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่หลอมรวมกัน.....
3.1 มีการบูรณาการการสอนวิชาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีเดียวกัน.....
3.2 มีการบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น:					
4.1 ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ.....
4.2 การเรียนการสอนตามสภาพจริง.....
4.3 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง.....
4.4 ทักษะกระบวนการและการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล.....
4.5 ให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงาน.....
4.6 ให้ความสำคัญของขั้นตอนการทำงานเท่า ๆ กับผลงาน.....
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน.....
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ ซึ่ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็ว.....
7. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามลำดับจากง่ายไปยาก เริ่มจากรูปธรรมไปหา นามธรรม.....
8. ในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และ ยืดหยุ่น ตามธรรมชาติของผู้เรียน.....
9. วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี คือ					
9.1 การสอนแบบการอภิปราย.....
9.2 การสอนแบบสาธิต.....
9.3 การสอนแบบทดลอง.....
9.4 การสอนแบบปฏิบัติการ.....
9.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
บรรยากาศการเรียนการสอน					
1. บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน.....
2. การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข.....
3. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็น มิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์.....
4. ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้มีความสุข.....
5. ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก.....
6. บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด:					
6.1 มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ.....
6.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์.....
6.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตาม ความสนใจและความถนัด.....
การใช้สื่อการสอน					
1. สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้.....
2. ผู้สอนควรจัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. ผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอนแต่ ละชนิดอย่างชัดเจน.....
4. การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณา:					
4.1 เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน.....
4.2 เลือกให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน.....
4.3 เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสมกับงบประมาณ.....
4.4 เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ ได้เร็วขึ้น.....
4.5 เลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....
4.6 เลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง.....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การใช้สื่อการสอน (ต่อ)					
5. สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ					
5.1 สื่อบุคคลซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิดสู่ผู้เรียน.....
5.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน.....
5.3 สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ.....
5.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทดลอง ฯ.....
5.5 สื่อสื่อดิจิทัลหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ.....
การวัดและประเมินผล					
1. ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
2. ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน.....
3. ผู้สอนควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน.....
4. ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง.....
5. ผู้สอนควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย.....
6. ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย.....
7. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความแน่นอน และเที่ยงตรง.....
8. ผู้สอนควรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ
การจัดการเรียน-การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

- แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่อไป
- แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2** ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อการจัดการเรียน- การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กรุณาอ่านคำชี้แจงที่ปรากฏในแต่ละตอนอย่างละเอียด
- กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำมาประกอบการวิจัย ข้อมูลทุกด้านจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้ประโยชน์ในงานวิจัยเท่านั้น ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ชลิดา แกลงกิจ

นิสิตปริญญาโท สาขาคุณธรรมศาสตรศึกษา

คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และกรอกข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ
 ชาย หญิง
 2. อายุ.....ปี
 3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
 สาขาวิชาที่จบการศึกษา (โปรดระบุ).....
 4. หน้าที่ความรับผิดชอบ
 4.1 งานที่สอน งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง
 งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ งานคอมพิวเตอร์
 จำนวนคาบที่สอนทั้งหมด.....คาบ/สัปดาห์
 4.2 ภาระงานอื่น ท่านรับผิดชอบงานอื่น ๆ นอกจากงานสอน หรือไม่
 ไม่มี มี จำนวนคาบที่รับผิดชอบงานอื่น ๆคาบ/สัปดาห์
 5. ประสบการณ์ในการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน.....ปี
 6. ท่านสอนวิชาในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพราะ
 สมัครใจ ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกกลุ่มวิชา
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 7. ท่านเคยได้รับการอบรม/ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 หรือไม่
 เคย ไม่เคย
 ถ้า เคย ได้รับการอบรมจาก
 กลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 หน่วยงานเขตพื้นที่ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 8. ท่านเคยได้รับการอบรม/ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียน - การสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีหรือไม่
 เคย ไม่เคย
 ถ้า เคย ได้รับการอบรมจาก
 กลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 หน่วยงานเขตพื้นที่ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- เฉพาะท่านที่ เคยอบรม กรุณาตอบข้อ 8
9. ท่านคิดว่าความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียน-การสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพียงใด
 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำชี้แจง ในแต่ละข้อให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียน- การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด หรือสำคัญมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก หรือสำคัญมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง หรือสำคัญปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย หรือสำคัญน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือสำคัญน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวางแผนการเรียนรู้					
1. แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน.....	✓

คำอธิบาย จากตัวอย่างที่แสดง ครูผู้สอน **เห็นด้วยมากที่สุด** ว่าแผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน

ความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
โปรดแสดงความคิดเห็น ทุกข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวางแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน					
1. แผนการเรียนรู้เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน.....
2. ก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษา:					
2.1 สารการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของสารการเรียนรู้.....
2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น.....
2.3 โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนตรงตามหลักสูตร และตามระยะเวลาที่กำหนด.....
2.4 ตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้.....
3. ผู้สอนควรจัดทำแผนการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ของกลุ่มและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....
4. แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล.....
5. แผนการเรียนรู้ควรครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สติปัญญา ทักษะคิด และทักษะ.....
6. แผนการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม.....
7. แผนการเรียนรู้ควรเน้น:					
7.1 ทักษะกระบวนการ การทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ.....
7.2 การแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและทฤษฎี.....
7.3 การปฏิบัติจริง.....
7.4 ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า ให้ผู้สอนบอกความรู้.....
8. บทบาทผู้สอนที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน.....
9. การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ การนิเทศ และช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ.....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. กิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ เนื้อหา และการประเมินผล.....
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน.....
3. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่หลอมรวมกัน.....
3.1 มีการบูรณาการการสอนวิชาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีเดียวกัน.....
3.2 มีการบูรณาการการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยีกับวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้น:					
4.1 ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ.....
4.2 การเรียนการสอนตามสภาพจริง.....
4.3 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง.....
4.4 ทักษะกระบวนการและการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล.....
4.5 ให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงาน.....
4.6 ให้ความสำคัญของขั้นตอนการทำงานเท่า ๆ กับผลงาน.....
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน.....
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ ซึ่ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็ว.....
7. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามลำดับจากง่ายไปยาก เริ่มจากรูปธรรมไปหา นามธรรม.....
8. ในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และ ยืดหยุ่น ตามธรรมชาติของผู้เรียน.....
9. วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี คือ					
9.1 การสอนแบบการอภิปราย.....
9.2 การสอนแบบสาธิต.....
9.3 การสอนแบบทดลอง.....
9.4 การสอนแบบปฏิบัติการ.....
9.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
บรรยากาศการเรียนการสอน					
1. บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน.....
2. การที่ผู้เรียนรักโรงเรียน รักครูและรักเพื่อน จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข.....
3. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ร่วมใจ ช่วยเหลือและเป็น มิตรจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์.....
4. ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข.....
5. ผู้สอนควรส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก.....
6. บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัด:					
6.1 มีมุมกิจกรรมต่าง ๆ และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ.....
6.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และตั้งคำถามแปลก ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์.....
6.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตาม ความสนใจและความถนัด.....
การใช้สื่อการสอน					
1. สื่อการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้.....
2. ผู้สอนควรจัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้อัน
3. ผู้สอนควรจัดทำคู่มือแนะนำการใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอนแต่ ละชนิดอย่างชัดเจน.....
4. การเลือกใช้สื่อการสอน ผู้สอนควรพิจารณา:					
4.1 เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอน.....
4.2 เลือกให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน.....
4.3 เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสมกับงบประมาณ.....
4.4 เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ ได้เร็วขึ้น.....
4.5 เลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....
4.6 เลือกใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง.....

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การใช้สื่อการสอน (ต่อ)					
5. สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ					
5.1 สื่อบุคคลซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิดสู่ผู้เรียน.....
5.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน.....
5.3 สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ.....
5.4 สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง อุปกรณ์ทดลอง ฯ.....
5.5 สื่อสื่อดิจิทัลหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ.....
การวัดและประเมินผล					
1. ผู้สอนควรประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
2. ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน.....
3. ผู้สอนควรทำการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน.....
4. ผู้สอนควรประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง.....
5. ผู้สอนควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย.....
6. ผู้สอนควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย.....
7. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความแน่นอน และเที่ยงตรง.....
8. ผู้สอนควรนำผลของการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

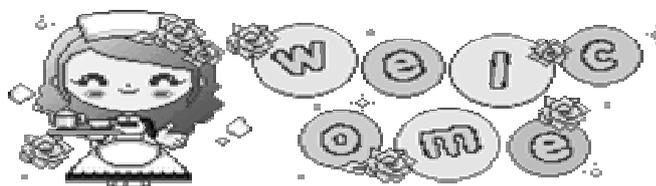
แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ
การจัดการเรียน-การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความจริง การตอบคำถามครั้งนี้จะไม่มีผลต่อคะแนนของนักเรียน แต่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

ขอขอบคุณทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

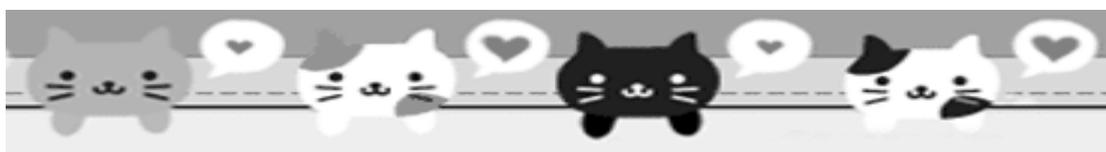
เพศ ชาย หญิง

ในการเรียนวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ถ้าครูจัดกิจกรรมการสอนต่อไปนี้ นักเรียนมีความเห็นอย่างไร (กรุณาอ่านคำถามให้ละเอียดก่อนลงมือทำ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น		
	ชอบ	เฉย ๆ	ไม่ชอบ
1. ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีและเกณฑ์การประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนทำการเรียน.....
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าจะเรียนหรือจะปฏิบัติงานอะไร.....
3. ขณะสอนครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ.....
4. ครูรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระหว่างทำการเรียนการสอนและร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ
5. ครูให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ.....
6. ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมปัญญา การสาธิต การทดลอง การถาม – ตอบ เป็นต้น.....
7. ครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และน่าสนใจ เช่น หุ่นจำลอง แผนภาพ ตัวอย่างของจริง สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น.....
8. ครูใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาทำสื่อการเรียนการสอน.....
9. ครูให้นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์มาเองเมื่อมีการเรียนปฏิบัติ.....
10. ครูใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ กันในการสอนแต่ละครั้ง.....
11. วิธีการสอนของครูน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ชวนให้ติดตาม และให้ได้คิดอย่างมีเหตุผลและอย่างสร้างสรรค์.....
12. ขณะสอนครูยิ้มแย้มและเป็นกันเองกับนักเรียน.....
13. ครูชมและให้กำลังใจนักเรียนขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน.....
14. ครูให้นักเรียนทำงาน หรือปฏิบัติงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น.....
15. ครูให้นักเรียนทำงานกลับไปทำที่บ้านได้ เมื่อนักเรียนทำในชั่วโมงไม่เสร็จ.....
16. ครูมีการเตรียมการสอนที่พร้อมเสมอ.....
17. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนทุกครั้ง.....
18. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันทำงาน.....
19. ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกห้องเรียนอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง.....
20. ครูให้นักเรียนทำงานตามแบบที่ครูกำหนดเท่านั้น.....
21. นักเรียนสามารถทำงานตามที่นักเรียนคิดและออกแบบเอง.....
22. ครูเดินสังเกตและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง.....

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น		
	ชอบ	เฉย ๆ	ไม่ชอบ
23. ครูจัดให้มีการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน.....
24. ขณะที่ครูสอนนักเรียนสามารถซักถามหรือแสดงความคิดเห็นได้.....
25. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนตามความคิดเห็น ของนักเรียน.....
26. ครูให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนหลังจากเรียนการปฏิบัติทุก ครั้ง.....
27. ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน/ชิ้นงาน.....
28. ครูให้เพื่อน ๆ ในห้อง ช่วยให้คะแนนผลงานของนักเรียน.....
29. ครูวัดและประเมินผลเฉพาะบางหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น.....
30. ครูวัดและประเมินผล 1 – 2 ครั้ง/ภาคเรียน.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวชลิตา แถลงกิจ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	10 กุมภาพันธ์ 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่จัดซื้อส่วนกลาง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท เซ็นทรัลเรสโตรองส์ กรุ๊ป จำกัด